

รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครใน
ทศวรรษหน้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

A MODEL OF BASIC EDUCATION SCHOOL BOARD COMMITTEES IN SCHOOLS
UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION
IN THE NEXT DECADE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2022
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า
โดย	นางอัญชลี สาริกานนท์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุณวิถีบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย (ผู้รักษาการแทน)
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาริต นิรัติศัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อาจารย์ ดร. สมใจ เดชบำรุง)

60252940 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุชฌีบัณฑิต

คำสำคัญ : รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า

นาง อัญชลี สาริกานนท์: รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุดา เตียเจริญ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน ใช้เทคนิคเลือกแบบเจาะจงตาม เกณฑ์ที่กำหนด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ฐานนิยม มัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในทศวรรษหน้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการ ปรับเปลี่ยนระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นในการสรรหาตัวแทนเพิ่มเติม เช่น นักสังคม สงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้แทนมหาวิทยาลัย และให้โรงเรียนสามารถปรับโครงสร้างของคณะกรรมการให้มีความเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน สามารถปรับเปลี่ยนวาระการดำรงตำแหน่งได้ตามสถานการณ์ 2) ด้าน คุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีความเสียสละ มีจิตอาสา มีความรู้ ความถนัดด้านงาน การศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารได้ดี รอบรู้ข่าวสาร รอบรู้บริบทของชุมชน และส่งเสริมการ เรียนรู้ได้เป็นอย่างดี รวมถึงการมีทักษะด้านการสื่อสารที่ดี 3) ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา การนิเทศการสอน และสะท้อน ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน ให้การสนับสนุนหรือร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กร เอกชน เพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอ มีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) สามารถ บริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ 4) ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและ คณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนาการศึกษา มีการส่งเสริมทักษะทางสังคมที่ใช้ในการ ปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียนและระหว่างคณะกรรมการด้วยกันเอง และมีการสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจอย่าง ต่อเนื่องเพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในด้านการทำงาน และให้การเชิดชูเกียรติ ของคณะกรรมการที่เสียสละและทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษา

60252940 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : A MODEL OF BASIC EDUCATION SCHOOL BOARD COMMITTEES / SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

MRS. UNCHALEE SARIKANONTH : A MODEL OF BASIC EDUCATION SCHOOL BOARD COMMITTEES IN SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION IN THE NEXT DECADE THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR SAISUDA TIACHAROEN, Ph.D.

The purpose of this study was to find out a model of basic education school board committees in schools under Bangkok Metropolitan Administration in the next decade which applied Ethnographic Delphi Future Research to be the instrument for data collecting. There were an unstructured interview and a questionnaire by using 19 experts. Techniques for selecting experts were the purposive sampling according to the specified criteria. The statistical treatment used mode, median and interquartile range.

The results of this research found that a model of basic education school board committees in schools under Bangkok Metropolitan Administration composed of 4 dimensions. 1) In terms of the basic education school board committees' structure, the relevant rules and regulations should be modified to allow flexibility in recruiting additional representatives such as social workers, health worker, the professor and allow the school to adjust the structure to suit for the school. The term of office can be adjusted according to the situation. 2) Qualifications of the basic education school board committees must have sacrifice volunteer, knowledge and abilities in education. They can use technology and good information knowledge of community context and promote learning as well including having good communication skills. 3) Roles and duties of the basic education school board committees must be a person with an educational vision. Everyone is involved in planning and teaching supervision by observing in the classroom. There is a reflection of opinions that are useful to the school. Support or coordinate with external agencies or private organizations to mobilize sufficient educational resources such as technology media and materials. They can use soft skills for interaction to manage conflict between schools and communities. 4) Supporting factors for the basic education school board committees. Prepare clarity operating manual for them. There must be a good relationship between the administrators and the basic education school board committees for cooperation in the education. They must also possess the social skills used in interaction with themselves. There is motivation to build morale and encourage positive reinforcement to facilitate the work for them. To honor the basic education school board committees who sacrificed and made contributions to the school.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.สมใจ เดชบำรุง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยและให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ ผอ.ดร.ยรรยง สุขเกษม ผอ.ดร.พวงผกา แสงเงิน ผอ.ดร.วิภา ทองหง่าผอ.ดร.ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี ผอ.ดร.วรรณพร ศิลาขาว ผอ.ดร.ดาราวรรณ ศรีกาญจนา ผอ.ดร.ทิวาวรรณ สุวานิช นายคำรณ โกมลศุกกิจ ดร.โกสิน เทศวงษ์ นายสุธา ชันแสง นายสุโขทัย แสงสุข นายประเสริฐ ฉวีอินทร์ นายเกรียงไกร จงเจริญ ดร.อุบล เล่นนารี ว่าที่ร้อยโท ดร.สุวรรณ พิณตานนท์ อาจารย์ ดร.สมบัติ-เดชบำรุง ดร.อำนาจ ช่างเรียน ดร.วาสนา เลิศศิลป์ และ นายมังกร กุลวานิช ที่เสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อนิคม ชุมจันทร์ คุณพ่อดำ สุขขารมย์ คุณแม่สุนันทา สมอาษา ที่เคารพรัก ขอขอบคุณ นายเขมทัต สาริกานนท์ เด็กชายเขมอนันต์ สาริกานนท์ และนางสาววันรัตน์ เชียงปา ครอบครัวยุติธรรมเป็นที่รัก ขอขอบคุณ พ.ต.ท.ธีระวัฒน์ - ทันตแพทย์หญิงพินิตนาฏ ชุมจันทร์ น้องชาย - น้องสะใภ้ นายอัฐชัย ชุมจันทร์ น้องชาย นางสาวพัชรียา สุขขารมย์ น้องสาว และญาติพี่น้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งเพื่อน นักศึกษาปริญญาเอก รุ่น 15/2 สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และคอยให้กำลังใจเสมอมา

คุณประโยชน์และคุณงามความดีอันเนื่องมาจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบไว้เพื่อบูชาพระคุณของบิดา มารดา อาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน จนทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี

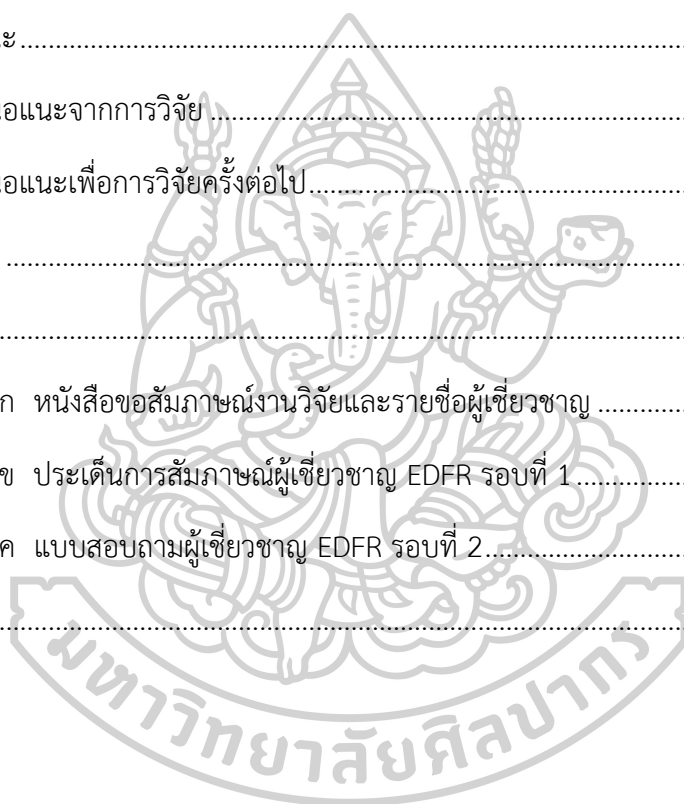
นาง อัญชลี สาริกานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ปัญหาของการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	15
ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	15
โครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	17
บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	18
แนวคิดรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในต่างประเทศ.....	24
บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในต่างประเทศ.....	24
กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	32
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	32

ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547	34
การวิจัยเชิงอนาคตเทคนิค EDFR.....	36
ความหมายการวิจัยเชิงอนาคตเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Future Research)	36
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR.....	38
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
งานวิจัยในประเทศ.....	44
งานวิจัยต่างประเทศ.....	48
สรุป.....	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	54
ระเบียบวิธีวิจัย	57
แผนแบบการวิจัย	57
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	58
ตัวแปรที่ศึกษา.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย	59
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	62
สรุป.....	63

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญใน EDFR รอบที่ 1	65
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใน EDFR รอบที่ 2	81
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	116
สรุปผลการวิจัย	116
การอภิปรายผล	117
ข้อเสนอแนะ	124
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	124
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	125
รายการอ้างอิง	126
ภาคผนวก	131
ภาคผนวก ก หนังสือขอสัมภาษณ์งานวิจัยและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	132
ภาคผนวก ข ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ 1	136
ภาคผนวก ค แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ 2	138
ประวัติผู้เขียน	147

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	82
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	89
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	95
ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	104

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	11
แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	56
แผนภูมิที่ 3 รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	115

บทที่ 1

บทนำ

โลกยุคใหม่ที่มีลักษณะเป็น VUCA WORLD คือ (V-Volatility) ซึ่งหมายถึงโลกที่มีความผันผวนสูงเกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว สถานการณ์หรือสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงสูงและรวดเร็วจนไม่สามารถที่จะคาดเดาหรือทำนายได้ (U-Uncertainty) สภาวะที่มีความไม่แน่นอนสูง คาดการณ์ได้ยาก ขาดความชัดเจนจนไม่สามารถที่จะหาข้อมูลที่ชัดเจนมายืนยันสถานการณ์นั้น ๆ ได้ รวมถึงความสลับซับซ้อน (C-Complexity) ที่มีมากขึ้นเรื่อย ๆ มีปัจจัยมากมายที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจ และความคลุมเครือ (A-Ambiguity) ที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ ปรากฏการณ์นี้จึงทำให้แต่ละ ประเทศต้องปรับตัวปรับเปลี่ยนรูปแบบและแนวทางการพัฒนาตามบริบทของแต่ละประเทศทำให้เกิด การแข่งขันในการพัฒนาประเทศให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และประเทศไทยก็หนีไม่พ้นที่ จะต้องพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก ด้วยเหตุนี้หน่วยงานต่าง ๆ จึงสร้างดัชนีชี้วัด เพื่อประเมินความสามารถทางด้านต่าง ๆ ของประเทศและการศึกษาก็เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันสูง¹ นอกจากนี้การดำเนินงานด้านการศึกษายังมีบทบาทสำคัญ ในด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการ สาธารณสุขและการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษา ในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้และ นวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิ การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน²

การบริหารจัดการศึกษาของไทยได้กำหนดให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการ การศึกษาโดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจาย อำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา มีการระดม ทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ

¹สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, **สภาการณ์ทางการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี 2564**, (กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด, 2565), 5-6.

²สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, **รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2562-2564 (Education in Thailand 2019-2021)**, (กรุงเทพฯ : บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2564), 4.

สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น³ หลักการสำคัญของการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษานั้นเป็นการเปิดโอกาสให้หน่วยงานระดับปฏิบัติมีอำนาจในการตัดสินใจทางการบริหารและการจัดการศึกษาด้วยตนเองโดยเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา⁴

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของประเทศไทยนั้น ประชาชนที่มีบทบาทและหน้าที่ในรูปของคณะกรรมการ ตั้งแต่เริ่มประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2464 โดยครั้งแรกเรียกว่า กรมการศึกษา ถือว่าเป็นตัวแทนที่มอบภาระให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาประชาบาล มอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งจากบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสม ต่อมาเมื่อมีการโอนโรงเรียนประชาบาลมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีนโยบายให้มีคณะกรรมการศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525 มีคณะกรรมการประจำโรงเรียนประถมศึกษาอย่างน้อย 5 คน แต่ไม่เกิน 15 คน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนในการกำหนดแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แสวงหาความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานอื่น ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนเสนอแนะและประสานงาน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงานราชการพร้อมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อการปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการสถานศึกษามอบหมาย⁵ ต่อมาการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

³“ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561,” *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 136, ตอนพิเศษที่17ง (17 มกราคม 2562), 5.

⁴สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562*, (กรุงเทพฯ: แมทพอยท์, 2562), 1.

⁵สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543), 8.

ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2543 ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเช่นเดียวกัน⁶

การที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 40 ไว้เป็นการเฉพาะแสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างมากเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นเสมือนผู้แทนของท้องถิ่นที่จะเป็นกลไกในการเชื่อมโยงนโยบายของรัฐไปสู่ชุมชนที่ตั้งของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดีเป็นพื้นฐานการศึกษาตลอดชีวิตเป็นพื้นฐานอาชีวศึกษาและเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษา นั่นคือนำไปสู่ เก่ง ดี และมีความสุขของผู้เรียน นอกจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแล้วการมีคณะกรรมการสถานศึกษายังสะท้อนหน้าที่ความรับผิดชอบตามแนวทางที่กำหนดไว้ว่า “ทุกคนจะต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา (All for Education)” ดังนั้นบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีมากขึ้นกว่าเดิมมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน “เป็นนิติบุคคล” ยิ่งทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น⁷

จากการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่มากเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่มีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา⁸ และจากการวิจัยของมาเรียม นิลพันธุ์ เรื่อง การศึกษาการเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนหนึ่งยังไม่สามารถปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

⁶กรมวิชาการ, “ชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยม”, วารสารวิชาการ (กันยายน 2545): 6-7.

⁷สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, (กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา, 2547), 9-10.

⁸สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงานการวิจัยโครงการศึกษาความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามกฎหมายและแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, (กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2564), ง.

เท่าที่ควรซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญและเป็นกระบวนการสำคัญที่มีอิทธิพลยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของข้อจำกัดดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นผู้แทนจากหลากหลายสาขาอาชีพที่มิได้มีความเกี่ยวข้องกับวงการศึกษามาก่อน หรือมิได้ติดตามความเคลื่อนไหวในแวดวงการศึกษาอย่างต่อเนื่องก่อนเข้ามาเป็นกรรมการทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและกระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการศึกษาและการเรียนรู้จึงไม่สามารถร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร⁹ และเมื่อศึกษาจากการศึกษาผลการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครแล้วนั้นผู้วิจัยพบว่ายังคงมีปัญหาในหลากหลายด้านอันเนื่องจากมีสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นปัญหาการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงพบปัญหาและอุปสรรคโดยสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างไม่อาจคาดหมายล่วงหน้าได้อย่างชัดเจน ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงแผนอยู่ตลอดยิ่งไปกว่านั้นการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายในระดับสูงยังไม่มี การคำนึงถึงความต้องการอันจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นเท่าที่ควรในขณะเดียวกันการวางแผนในระดับท้องถิ่นยังไม่สอดคล้องกันนโยบายระดับสูง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะขาดข้อมูล และในบางครั้งแผนและโครงการที่วางไว้ไม่มีการปฏิบัติเนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณตามแผนนอกจากนี้ยังเกิดความไม่คล่องตัวในการปรับแผน จึงทำให้มีการดำเนินงานในโครงการที่ไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ผู้ประเมินผลภายนอกไม่เข้าใจหลักและวิชาการประเมินผล ทำให้การประเมินผลไม่ก่อให้เกิดผล ในทางสร้างสรรค์เท่าที่ควรนอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายใน ได้แก่ ขาดข้อมูลในการวางแผนในรูปแบบต่าง ๆ และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการมีลักษณะวัดไม่ได้ทำให้ไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นไปในแนวเดียวกันและวัดผลได้ยากไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงานหรือโครงการไว้ก่อน เมื่อมีการตัดทอนงบประมาณจึงต้องเริ่มตัดสินใจกันใหม่ทำให้การดำเนินงานล่าช้า แผนงานและโครงการที่วางไว้ไม่สอดคล้องกับนโยบาย เนื่องจากไม่เข้าใจวิธีการดำเนินงาน และไม่มี การเตรียมบุคลากรเพื่อการปฏิบัติตามแผนอย่างเพียงพอ กระบวนการวัดผลไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง

⁹มาเรียม นิลพันธุ์, “การศึกษาการเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”, วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 1, 1 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2552),

และเป็นระบบ¹⁰ ดังนั้น การวิจัย เรื่อง รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า จะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการ และเชิงปฏิบัติสำหรับการแก้ไขปัญหาของรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และสร้างแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมได้ต่อไปในอนาคต

ปัญหาของการวิจัย

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับและนโยบายในการบริหารราชการครอบคลุมภารกิจด้านการปกครองและการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าสถานศึกษาทุกแห่งจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วก็ตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด รวมทั้งยังมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานหลายอย่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนในเรื่องบทบาท หน้าที่ของตนเองว่าจะทำอะไร อย่างไร และทำเพื่ออะไร บุคลากรองค์คณะบุคคลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความหลากหลายของพื้นฐานความรู้ในวิธีการทำงานทักษะและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนหนึ่งคิดว่าการบริหารจัดการศึกษาเป็นหน้าที่สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นเพียงที่ปรึกษาหรือผู้ปฏิบัติตามการร้องขอจากสถานศึกษา¹¹ และยังมีอีกว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง ผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่เห็นความสำคัญของคณะกรรมการและชุมชน¹² และโดยเฉพาะผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากที่สุดคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่การคัดเลือกคณะกรรมการ

¹⁰สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, (กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา, 2547), 9-10.

¹¹ดร.ลรัตน์ ฮามพิทักษ์, “แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19,” วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 16, 74 (กรกฎาคม-กันยายน 2562): 120.

¹²“ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561,”ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136, ตอนพิเศษที่ 17ง (17 มกราคม 2562): 5.

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานยังไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบอย่างเคร่งครัด¹³ อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ได้มาจากการสรรหาไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ขาดความคล่องตัวในการทำงาน มีความอาวุโส ขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา การไม่เข้าร่วมประชุม และขาดการกำกับติดตามและร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา¹⁴

จากปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า เนื่องจากปัญหานี้มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 ที่กล่าวว่า ปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาที่พบมากที่สุดคือการไม่เข้าร่วมประชุม ขาดการประสานงานกับโรงเรียน ไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบ หรือกฎหมายการศึกษา ไม่ได้แสดงบทบาทอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม¹⁵ ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าหากมีการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างการทำงานให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ใช้ความรู้ความสามารถ และศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาผ่านการพัฒนาอบรม ส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่แล้วนั้น ปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นก็จะสามารถแก้ไขได้จนสำเร็จหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นแล้วผลจากการวิจัยนี้ก็จะเกิดประโยชน์และสามารถนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาร่วมกับการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพได้มากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า

ข้อคำถามของการวิจัย

รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้าเป็นอย่างไร

¹³ชูชาติ พวงสมจิตร, รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2554), ฎ.

¹⁴สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, รายงานผลการจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2563), 23.

¹⁵สัมภาษณ์ ยรรยง สุขเกษม, ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเลา (คณะศิษย์เทพสิทธิอุทิศ) วิชยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ, 7 เมษายน 2564.

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า” ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษากรอบแนวคิดจากองค์ความรู้และหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 13 ประการ หรืออาจสรุปได้เป็น 5 บทบาท 1. กำกับ (รับทราบ/ติดตามตรวจสอบ) 2. ให้ความเห็นชอบ (พิจารณา/ร่วมรับผิดชอบ) 3. เสนอ/ให้คำปรึกษา/แนะนำ (ข้อมูล) 4. ส่งเสริมสนับสนุน/เสริมสร้าง/ประสาน และ 5. แต่งตั้ง/ปฏิบัติการ/ดำเนินการ รวมถึงบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาในต่างประเทศ ดังนี้

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาค่อนข้างสูง จัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนกลางทำหน้าที่เพียงการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และการศึกษาระดับอื่นที่จัดเป็นต้นแบบหรือเฉพาะ สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา ระดับเทศบาลจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นหลัก ในด้านการกำหนดหลักสูตร เดิมกระทรวงฯ กำหนดหลักสูตรแกนกลางที่เน้นท่องจำเป็นหลัก ส่งผลให้เกิดความเครียด ภายหลังมีการปรับปรุงหลักสูตรโดยเปิดโอกาสให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาภายใต้การกำกับของคณะกรรมการการศึกษาของท้องถิ่น ให้โรงเรียนจัดการศึกษาตอบสนองเอกลักษณ์ ความต้องการของท้องถิ่น และผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นมากขึ้น การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษาที่เป็นภาคประชาชนโดยตรง เพื่อสะท้อนและเสนอความต้องการทางการศึกษาแก่สถานศึกษา รวมทั้งการให้ คณะครู บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนทำหน้าที่เสนอแนะและให้ความเห็น หรือการสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารในรูปของการประชุมคณะครูที่กำหนดไว้ชัดเจน ให้ทุกโรงเรียนต้องฟังความเห็นในที่ประชุมดังกล่าว ทำให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการสถานศึกษา¹⁶

¹⁶อุทัย บุญประเสริฐ, รวมบทความ เรื่อง การจัดการการศึกษาในประชาคมอาเซียน และคู่เจรจา: สิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เวียดนาม พม่า และลาว : จีน อินเดีย ญี่ปุ่น และนิวซีแลนด์ (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556), 118-136.

ประเทศอังกฤษ หรือสหราชอาณาจักร (United Kingdom) มีการจัดระเบียบการบริหารประเทศออกเป็น 2 ส่วน คือ การบริหารส่วนกลาง (Government Department) ซึ่งมีรัฐบาลและหน่วยงานราชการเป็นผู้บริหาร กับการบริหารส่วนท้องถิ่น (Local Government) การจัดการศึกษาในระดับท้องถิ่นอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรท้องถิ่นได้แก่องค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่น (Local Education Authorities) ท้องถิ่นแต่ละแห่งจะมีคณะกรรมการการศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นรวมทั้งผู้ปกครองและกลุ่มธุรกิจเอกชนโดยองค์กรท้องถิ่นจะจัดให้มีผู้อำนวยการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น ในการบริหารสถานศึกษาทุกระดับจะมีคณะกรรมการบริหารของสถานศึกษา (school governing body หรือ school governors) รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาและตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการควบคุมคุณภาพและการบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐประกอบด้วยผู้แทนของชุมชน ผู้ปกครอง ครูใหญ่และครูในโรงเรียนนั้นส่วนโรงเรียนในอุปถัมภ์ขององค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่นทุกแห่งก็มีองค์กรปกครองคล้ายคลึงกับโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐแต่ต้องมีผู้แทนจากองค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่นเป็นกรรมการอยู่ด้วย¹⁷

ประเทศสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการสถานศึกษา (Board of Education) มีบทบาทในการดูแลกำกับการบริหารจัดการศึกษาที่สำคัญ และมีเอกลักษณ์เด่นชัด คณะกรรมการมีภารกิจที่สำคัญอยู่ที่การกำหนดนโยบายสำหรับการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน การจัดการศึกษาไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาลกลางแต่เป็นงานในหน้าที่ (Function) ของแต่ละมลรัฐ มีคณะกรรมการสถานศึกษา (State Board of Education) ทำหน้าที่ดูแลเชิงกฎหมายและนโยบายโดยรวมของรัฐ และกำกับโรงเรียนโดยคณะกรรมการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งคณะกรรมการศึกษาดังกล่าวจะมีศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษา (Superintendent of Schools) เป็นเจ้าหน้าที่ด้านการบริหารในฐานะผู้บริหาร ระดับสูงสุดของสำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่ รับภาระดำเนินการตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของรัฐ และตามนโยบายที่คณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่แต่ละพื้นที่กำหนดเป็นหลักและประสานกับโครงการที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลกลาง¹⁸

¹⁷ชนิดา รักษ์พลเมือง, “การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศไทย” ในการสังเคราะห์รายงานการวิจัย การกระจายอำนาจทางการศึกษาใน 8 ประเทศ (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2549), 70.

¹⁸อุทัย บุญประเสริฐ, บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยที่คัดสรร (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547), 44-53.

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น¹⁹ ซึ่งมีเพียงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เท่านั้นที่มีกฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2564 กำหนดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะประกอบด้วย 1) ประธานกรรมการ 2) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนหนึ่งคน 3) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนครู จำนวนหนึ่งคน 4) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนหนึ่งคน 5) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน 6) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวนหนึ่งคน 7) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทน พระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ จำนวนหนึ่งรูป หรือหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวน สองรูปหรือสองคน หรือหนึ่งรูปและหนึ่งคน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ 8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่งคน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนหกคน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ทั้งนี้ ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ²⁰ และสอดคล้องกับระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 มีรายละเอียด ให้มีคณะกรรมการในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ทุกแห่ง สถานศึกษาละไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วยบุคคล 1) ประธานกรรมการ 2) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง 3) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู 4) กรรมการที่เป็นผู้แทน องค์กรชุมชน 5) กรรมการที่เป็นผู้แทนกรุงเทพมหานคร 6) กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า 7) กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ 8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และ 9) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีการกำหนดคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามไว้อย่างชัดเจน²¹

การวิจัยเชิงอนาคตโดยใช้เทคนิค EDFR การวิจัยเชิงอนาคตโดยใช้เทคนิค EDFR เป็นเทคนิค การวิจัยอนาคตที่พัฒนารูปแบบการวิจัยมาจากเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR (Ethnographic

¹⁹“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 116, ตอน 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 4.

²⁰“กฎกระทรวง พ.ศ.2564,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 138, ตอน 27 ก (20 เมษายน 2564): 4.

²¹สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, *คู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2548), 93 – 99.

Futures Research) และการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย (Delphi) โดยผสมผสานทั้งสองเทคนิคเพื่อสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตามปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่หลากหลายรูปแบบ ขั้นตอนของ EDFR ก็คล้ายกันกับแบบเดลฟาย (Delphi) แต่ปรับปรุงวิธีให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมมากขึ้น โดยรอบแรกจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบ EFR หลังจากการสัมภาษณ์รอบแรกแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตอบตามรูปแบบของเดลฟาย (Delphi) เพื่อกรอง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาฉันทามติ ทำประมาณ 2-3 รอบ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แนวโน้ม มีความเป็นไปได้มากและสอดคล้องทางความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อสรุปเป็นอนาคตภาพ²²

จากที่สรุปข้างต้นสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 1

²²จุมพล พงษ์ทรัพย์สิน, การวิจัยอนาคตด้วย EDFR (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554), 19.

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา

- : กฎกระทรวง พ.ศ. 2564, ”ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138, ตอน 27 ก (20 เมษายน 2564): 4.
- : กมล สุดประเสริฐ, **โครงสร้างการบริหารการศึกษาของประเทศไทย**, เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565, เข้าถึงได้จาก http://e-library.onecapps.org/Home/Index/?Page_No=5
- : จันทรพิมพ์ วงศ์ประชารัตน์, **รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบุคคลภายนอก**, (วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556)
- : จุมพล พลุภัทรชีวิน, **การวิจัยอนาคตด้วย EDRF** (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554), 19.
- : ชนิตา รัชทรัพย์เมือง, **“การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศไทย” ในการสังเคราะห์รายงานการวิจัย การกระจายอำนาจทางการศึกษาใน 8 ประเทศ** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2549), 70.
- : ณัฐฤทธิญาภัทร์ วรชราภรณ์, **องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**, (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), 205 – 221.
- : ภัทรธร ปุยสุวรรณ, **แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย**, (วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556)
- : วรลักษณ์ จันทน์ผา, **รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**, (วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555)
- : ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ, **ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล**, (วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561)
- : สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, **คู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2548), 93 – 99.
- : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **รายงานการวิจัย เรื่อง การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา**, (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2550), ก-ท.
- : สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562**, (กรุงเทพฯ : แมทซ์พอยท์, 2562), 4.

: อุทัย บุญประเสริฐ, บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยที่คัดสรร, (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2547), 44-53.

: อุทัย บุญประเสริฐ, รวมบทความ เรื่อง การจัดการการศึกษาในประชาคมอาเซียน และคู่เจรจา: สิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เวียดนาม พม่า และลาว : จีน อินเดีย ญี่ปุ่น และนิวซีแลนด์ (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556), 118-136.

: Camille D. Logan, A Critique of School Board Selection Practices and the Under-representation of Racialized Educators in the Principalship, A thesis for the degree of Doctor of Philosophy Department of Social Justice Education University of Toronto, (2018). 235-236.

: David Gilchrist and Penny Knight, "Research into Developing Highly Effective School Boards for Independent Public Schools," (A Report for the Department of Education, Perth, Western Australia, 2015), 2-7.

: Edith Hooge and Marlies Honingh, "Are School Boards Aware of the Educational Quality of Their Schools," **Educational Management Administration & Leadership**, 42,4 (Jul, 2014): 139-154.

: James D. Hutsell, " School Board Members' Perception on Their Roles and Responsibilities in Developing Policy That Affects Student Achievement," (Ph.D. dissertation, Digital Commons of Lindenwood University, 2009), 71.

: Michael Ford, The Impact of School Board Governance on Academic Achievement in Diverse States, A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy in Urban Studies, University of Wisconsin-Milwaukee. (2013), 171-172.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกันสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โครงสร้าง บทบาท หน้าที่และส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของคณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่หลากหลาย มีความเข้าใจด้านการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่น อุทิศเวลาเพื่อพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียนประกอบไปด้วย 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มกรุงเทพกลาง 2) กลุ่มกรุงเทพใต้ 3) กลุ่มกรุงเทพเหนือ 4) กลุ่มกรุงเทพตะวันออก 5) กลุ่มกรุงธนเหนือ 6) กลุ่มกรุงธนใต้ ซึ่งจัดระบบการบริหารการศึกษาในลักษณะสายการบังคับบัญชาคือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต และโรงเรียนตามลำดับ ตามลำดับ โดยมีสำนักการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการหรือหน่วยงานที่ปรึกษาส่งเสริมสนับสนุนกำกับดูแลในระดับกรุงเทพมหานคร

ทศวรรษหน้า หมายถึง ระยะเวลาของการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2570 – 2579 ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า” ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักการ แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ขอนำเสนอเนื้อหา สาระ รายละเอียดเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย

รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นได้มีผู้ให้ความหมายได้ ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคือตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในหมู่บ้าน ชุมชน ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาอันเนื่องมาจากเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ต้องการให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา อย่างแท้จริงในลักษณะเป็นเจ้าของหรือหุ้นส่วนของสถานศึกษา⁴⁵

⁴⁵ถวิล อรัญเวศ, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565, เข้าถึงได้จาก http://thawin09.blogspot.com/2017/02/blog-post_26.html93 – 99

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า เป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการด้วยตนเองได้ตามกรอบกฎหมายที่กำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน⁴¹

ลิทวูดและเทเรซา (Lithwood and Teresa) ได้กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ที่ตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน วิชาการ งบประมาณ และบุคลากร ซึ่งคณะกรรมการโรงเรียนจะประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนจากเขตการศึกษาตัวแทนจากสหภาพครู และตัวแทนนักเรียน⁴²

เจมส์ ดี ฮัทเซลล์ (James D. Hutsell) ให้ความจำกัดความของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้ว่า เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งภายใต้ความเชื่อมั่นที่ว่าควรมีผู้ควบคุมนโยบายควบคู่กับการจัดการศึกษาภายใต้เป้าหมายของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษามีความรับผิดชอบสำคัญในการอุทิศเวลาเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการในสถานการณ์ต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนกลยุทธ์ นโยบายการพัฒนาสถานศึกษา⁴³

แคทเทอริน วี และคณะ (Katheryn W. และคณะ) ได้กล่าวถึงคณะกรรมการโรงเรียนหมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีภาระหน้าที่หลักในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบและประเมินผลงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน⁴⁴

⁴¹คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แม่ทัพพอยท์, 2547), 14-15.

⁴²Kenneth Lithwood and Teresa, "Forms and Effects of School Based Management: A Review," **Educational Policy** (May 1998): 25.

⁴³James D. Hutsell, " School Board Members' Perception on Their Roles and Responsibilities in Developing Policy That Affects Student Achievement," (Ph.D. dissertation, Digital Commons of Lindenwood University, 2009), 15.

⁴⁴Katheryn W. Gemberling, Carl W. Smith, Joseph S. Villani, **The Key Work of School Boards Guidebook** (Virginia: Alexandria, 2009), 3.

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โครงสร้าง บทบาท หน้าที่และส่วน
อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของคณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้สถานศึกษามีความ
เข้มแข็ง ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่หลากหลาย มีความ
เข้าใจด้านการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่น อุทิศเวลาเพื่อพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานครให้มี
คุณภาพและได้มาตรฐาน ทั้งนี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลักคือ คณะกรรมการ
สถานศึกษา ผู้บริหาร ครู นักเรียน และปัจจัยสนับสนุนคือผู้ปกครอง หมู่บ้าน วัด และชุมชน เพื่อ
พัฒนาสถานศึกษาของกรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และ
ประเทศชาติต้องการ ซึ่งส่งผลให้ชุมชน สังคมเข้มแข็งและประเทศชาติก้าวหน้า

โครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร กล่าวถึง โครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน โดยระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 มีรายละเอียด ให้มีคณะกรรมการในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
ทุกแห่ง สถานศึกษาไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

1. ประธานกรรมการ
2. กรรมการที่ เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน
3. กรรมการที่ เป็นผู้แทนครู จำนวน 1 คน
4. กรรมการที่ เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน
5. กรรมการที่ เป็นผู้แทนกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน
6. กรรมการที่ เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน
7. กรรมการที่ เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือ
ผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ จำนวน 1 รูป (คน)
8. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1-7 คน
9. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรรมการและเลขานุการ⁵⁰

⁵⁰สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, คู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2548), 93 – 99.

กฎกระทรวง พ.ศ. 2564 กล่าวถึง โครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2564 ไว้ดังนี้

ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ ประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการ
2. กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนหนึ่งคน
3. กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนครู จำนวนหนึ่งคน
4. กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนหนึ่งคน
5. กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน
6. กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวนหนึ่งคน
7. กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ จำนวนหนึ่งรูปหรือหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนสองรูปหรือสองคนหรือหนึ่งรูปและหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่
8. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนหกคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ⁴⁵

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ดังนี้

1. กำกับการดำเนินการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา
3. มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

⁴⁵“กฎกระทรวง พ.ศ.2564,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 138, ตอน 27 ก (20 เมษายน 2564): 3-4.

4. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ตาม ภาระงาน 4 ด้าน ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไข เพิ่มเติม และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการ บริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 ดังนี้⁵²

ด้านวิชาการ

1. ให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและ การรับประเมิน จากภายนอก
2. ให้ความเห็นชอบเรื่องการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบกรณีที่สถานศึกษานำเอารายวิชาพิเศษมาเพิ่มหรือปรับใช้ในหลักสูตร สถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านงบประมาณ

1. ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อ เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
3. ให้ความเห็นชอบการขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
4. ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
5. ให้ความเห็นชอบการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

⁵²สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562 (กรุงเทพฯ: แม็ทซ์พอยท์, 2562), 4.

ด้านการบริหารงานบุคคล

1. กำกับดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดกำหนด
2. เสนอความต้องการและให้ความเห็นชอบการวางแผนอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา
3. ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ต่อผู้บริหารสถานศึกษา
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมอบหมาย

ด้านการบริหารทั่วไป

1. ให้ความเห็นชอบการวางแผนการบริหารงานการศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบการรับนักเรียน
3. ให้ความเห็นชอบเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
4. ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษា⁵³

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ได้กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 13 ประการ

1. เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
4. กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

⁵³เรื่องเดียวกัน, 17-18.

6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน

11. พิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา ต่อผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษามอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา

12. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

13. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งจัดรวมได้เป็น 5 บทบาท ดังนี้

1. กำกับ (รับทราบ/ติดตามตรวจสอบ)

2. ให้ความเห็นชอบ (พิจารณา/ร่วมรับผิดชอบ)

3. เสนอ/ให้คำปรึกษา/แนะนำ (ข้อมูล)

4. ส่งเสริมสนับสนุน/เสริมสร้าง/ประสาน

5. แต่งตั้ง/ปฏิบัติการ/ดำเนินการ

บทบาทในการกำกับ

กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

1. ในทางการเมืองถือเป็นการ "ควบคุมตรวจสอบ" โดยตั้งกระทู้ถามเสนอญัตติอภิปราย
2. แนวทางการปฏิบัติของคณะกรรมการฯ

2.1 รับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเปรียบเทียบกับปฏิทิน Gantt Chart

2.2 ร่วมพิจารณาแนวทางแก้ไข/เปลี่ยนแปลง/เลิกล้ม (ตัดสิ้นใจ)

2.3 สอบถามส่วนที่ให้ความสนใจ (กระตุ้นเร่งเร้า)

2.4 อภิปราย แสดงความเห็น ให้คำแนะนำ (เสนอ)

2.5 ตั้งข้อสังเกต ชี้ประเด็น (จับจุด)

2.6 ปล่อยขั้ว/ให้ขั้วกำลังใจ/ให้รางวัล

2.7 ยอมรับ/ภาคภูมิใจ/ประชาสัมพันธ์

บทบาทในการให้ความเห็นชอบ

1. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของ

ท้องถิ่น

3. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

3.1 ในทางการเมืองต้องออกเสียงลงมติภายหลังการอภิปราย 3 วาระ ผ่าน/ไม่ผ่าน

3.2 แนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการฯ

3.2.1 รับทราบสรุปสาระ

3.2.2 สอบถามประเด็นที่ต้องการรายละเอียด

3.2.3 ให้ข้อคิดเห็น ตั้งข้อสังเกต

3.2.4 เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติม

3.2.5 ตัดสิ้นใจ

บทบาทในการเสนอ/ให้คำปรึกษา/แนะนำ

1. เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
2. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการฯ ของสถานศึกษา
3. พิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

หรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษามอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา

3.1 ในทางการเมืองอาจเป็นความเห็นนอกสภาหรือในโอกาสเสนอญัตติ

3.2 แนวทางการปฏิบัติของคณะกรรมการฯ

3.2.1 ที่ประชุมต้องตกลงรับไปเป็นการบ้านที่จะต้องเตรียมสองหน้าเพื่อศึกษาหาข้อมูล หาประเด็น พิจารณาความเหมาะสมความเป็นไปได้

3.2.2 อาจต้องสอบถามรายละเอียดจากโรงเรียนเพิ่มเติม ในอันที่จะทราบข้อเท็จจริง

3.2.3 อาจต้องมีการประชุมนอกรอบเพื่อหารือและหาข้อยุติจากข้อคิดเห็นของปัจเจกเป็นข้อคิดเห็นขององค์คณะบุคคลอาจบรรจุเป็นวาระการประชุมในการที่จะให้ข้อเสนอในแบบปัจเจกหรือองค์คณะบุคคลเป็นมติ

บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน/เสริมสร้าง/ประสาน

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

2. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

3. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

4. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

4.1 ในทางการเมือง นักการเมืองนิยมแสดงความคิดเห็นแปรญัตติงบประมาณไปร่วมงาน จัดกิจกรรม และผลักดันให้องค์กรรับผิดชอบ

4.2 แนวทางการปฏิบัติของคณะกรรมการฯ ใช้วิธีการที่เหมาะสม โดยอาศัยหลักฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

บทบาทในการแต่งตั้ง/ปฏิบัติกร/ดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการอื่นตามที่เห็นสมควร

2. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.1 ในทางการเมือง จะจัดให้นักการเมืองแบ่งเป็น "คณะกรรมการธิการ" คณะต่าง ๆ

2.2 แนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการ ควรพิจารณาจากความรู้ความสามารถ ศักยภาพ ความเต็มใจ และความเหมาะสมโดยอาศัยหลักแบ่งงานกันทำ แบ่งงานกันรับผิดชอบ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรวมพลังเพื่อความสำเร็จ⁵⁴

แนวคิดรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในต่างประเทศ

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในต่างประเทศ

ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นการศึกษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เด็กญี่ปุ่นทุกคนต้องเข้าเรียนตั้งแต่อายุ 6 ขวบ และถูกกำหนดให้ต้องผ่านการศึกษาภาคบังคับเป็นเวลา 9 ปี คือ จบมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสถานศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานของสถานศึกษา อำนาจบริหารสถานศึกษาเป็นอำนาจของผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด และเทศบาล การบริหารจัดการศึกษา ระดับจังหวัด มีคณะกรรมการที่มาจากกรรมการแต่งตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 2 ระดับ กล่าวคือ ระดับจังหวัด คณะกรรมการการศึกษาจังหวัด (Prefecture Board of Education) มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจทางบริหารจัดการศึกษาในภาพรวมของจังหวัด ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทุกรูปแบบ รวมทั้งการกีฬาและวัฒนธรรม และมีอิสระจากฝ่ายปกครอง สำหรับระดับเทศบาล มีคณะกรรมการการศึกษาเทศบาล (Municipal Board of Education) มีหน้าที่ตัดสินใจทางบริหารจัดการศึกษาภาคบังคับในภาพรวมของเทศบาล ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทุกรูปแบบ รวมทั้งการกีฬาและวัฒนธรรม ในแต่ละระดับ มีผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา เป็นผู้บริหารสำนักงานมาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการแต่ละระดับ แล้วแต่กรณี

ญี่ปุ่นจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการศึกษาในระดับอื่นที่จัดเป็นต้นแบบหรือเฉพาะ สำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานกระจายไปยังจังหวัด (prefecture) ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วน

⁵⁴ กองโรงเรียน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, สรุปแนวทางปฏิบัติบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2549), 71-74.

ท้องถิ่นภายในจังหวัด ระดับจังหวัดจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา ระดับเทศบาลจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นหลัก ในด้านการกำหนดหลักสูตร เดิมกระทรวงฯ กำหนดหลักสูตรแกนกลางที่เน้นท่องจำเป็นหลัก ส่งผลให้เกิดความเครียด ภายหลังมีการปรับปรุงหลักสูตรโดยเปิดโอกาสให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการการศึกษาของท้องถิ่น ให้โรงเรียนจัดการศึกษาตอบสนองเอกลักษณ์ ความต้องการของท้องถิ่น และผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นมากขึ้น⁵⁵

ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษ หรือสหราชอาณาจักร (United Kingdom) ประกอบด้วย เขตการปกครอง คือ อังกฤษ เวลส์ ไอร์แลนด์เหนือและสกอตแลนด์ มีการจัดระเบียบการบริหารประเทศออกเป็น 2 ส่วน คือ การบริหารส่วนกลาง (Government Department) ซึ่งมีรัฐบาลและหน่วยงานราชการเป็นผู้บริหาร กับการบริหารส่วนท้องถิ่น (Local Government) การปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็นสภานครหลวง (Metropolitan Council) สภาเขตนคร (County Council) สภาอำเภอในเขตมหานคร (Metropolitan District Council) และสภาอำเภอในเขตจังหวัด (County District Council)⁵⁶

ดังนั้นรูปแบบการจัดการศึกษาของประเทศอังกฤษจึงแบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ ในอังกฤษ และเวลส์ในไอร์แลนด์เหนือและในสกอตแลนด์มีรายละเอียดดังนี้

1. โครงสร้างการบริหาร

ในระดับชาติมีกระทรวงการศึกษาและการจ้างงาน (Department for Education and Employment-DfEE) เป็นหน่วยงานด้านการศึกษาในอังกฤษขึ้นอยู่กับสำนักงานแห่งเวลส์ (Welsh Office) กรมการศึกษาไอร์แลนด์เหนือ (Department of Education Northern Ireland DENI) ขึ้นอยู่กับสำนักงานแห่งไอร์แลนด์เหนือส่วนในสกอตแลนด์มีทบวงการศึกษาและอุตสาหกรรมแห่งสกอตแลนด์ (The Scottish Office Education and Industry Department - SOEID) ขึ้นอยู่กับสำนักงานแห่งสกอตแลนด์โดยแต่ละแห่งมีรัฐมนตรีว่าการ (Secretary of State) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรีและขึ้นตรงต่อรัฐสภาที่กรุงลอนดอนโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษาและ

⁵⁵อุทัย บุญประเสริฐ, **รวมบทความ เรื่อง การจัดการการศึกษาในประชาคมอาเซียน และคู่เจรจา: สิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เวียดนาม พม่า และลาว : จีน อินเดีย ญี่ปุ่น และนิวซีแลนด์** (กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556), 118-136.

⁵⁶ชนิตา รัชภัทผลเมือง, “การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศไทย” ใน **การสังเคราะห์ รายงานการวิจัย การกระจายอำนาจทางการศึกษาใน 8 ประเทศ** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2549), 70.

การจ้างงานในอังกฤษรับผิดชอบการจัดการศึกษาโดยตรงและมีรัฐมนตรีช่วยว่าการ (Minister of State) และผู้ช่วยรัฐมนตรีที่

เป็น ส.ส. (Parliamentary Under-Secretary of State) รับผิดชอบบริหารการศึกษา โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรท้องถิ่นได้แก่องค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่น (Local Education Authorities) ในอังกฤษและเวลส์ คณะกรรมการการศึกษาและห้องสมุด (Education and Library Boards) ในไอร์แลนด์เหนือและองค์กรบริหารท้องถิ่นสกอตแลนด์ (Scottish Local Authorities) ในองค์กรระดับท้องถิ่นแต่ละแห่งจะมีคณะกรรมการการศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นรวมทั้งผู้ปกครองและกลุ่มธุรกิจเอกชนโดยองค์กรท้องถิ่นจะจัดให้มีผู้อำนวยการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น

การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาต่อเนื่องและการอุดมศึกษาโดยในแต่ละระดับมีทั้งสถานศึกษาของภาครัฐและเอกชน

ในการบริหารสถานศึกษาทุกระดับจะมีคณะกรรมการบริหารของสถานศึกษา (school governing body หรือ school governors) รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาและตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการควบคุมคุณภาพและการบริหารงานทั่วไป

คณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ประกอบด้วยผู้แทนของชุมชนผู้ปกครอง ครูใหญ่และครูในโรงเรียนนั้น ส่วนโรงเรียนในอุปถัมภ์ขององค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่นทุกแห่งก็มีองค์ประกอบคล้ายคลึงกับโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐแต่ต้องมีผู้แทนจากองค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่นเป็นกรรมการอยู่ด้วย⁵⁷

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เคยมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญของประเทศเมื่อครั้งที่ 10 (ค.ศ. 1791) ซึ่งได้มีข้อความที่ระบุไว้แล้วมีผลต่อการกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาของประเทศทั้งระบบ คือการจัดการศึกษาเป็นสิทธิ หรือเป็นหน้าที่ของมลรัฐ (State) รัฐบาลกลางหรือประเทศ (Federal) ไม่มีอำนาจโดยตรง รัฐธรรมนูญไม่ให้อำนาจแก่รัฐบาลกลางแต่ในภาคปฏิบัติจริงรัฐบาลกลาง ก็ได้อาศัยกระบวนการเชิงนิติบัญญัติแห่งชาติ (Legislative) โดยผ่านรัฐสภา (Congress) และได้ใช้กระบวนการปฏิบัติโดยผ่านสำนักงานการศึกษา (กระทรวง) แห่งชาติ (U.S. Office of Education) ดำเนินการหลายอย่างที่สำคัญ ๆ ทางการศึกษาที่มีผลแผ่ขยายในระดับชาติและมีมากเพิ่มขึ้นเป็นระยะ ๆ อยู่ตลอดเวลา แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นบทบาทในเชิงส่งเสริม สนับสนุน (Complement and enrich)

⁵⁷กมล สุตประเสริฐ, **โครงสร้างการบริหารการศึกษาของประเทศไทย**, เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565, เข้าถึงได้จาก http://e-library.onecapps.org/Home/Index/?Page_No=5

หรือชี้แนะในบางเรื่องโดยเฉพาะในช่วงตั้งแต่ ค.ศ. 1980 เป็นต้นมาจะเห็นชัดในหลายเรื่อง ดังตัวอย่างเช่น American Goal 2000 แต่อำนาจในการจัดการศึกษาที่แท้จริงและที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง ก็ยังคงอยู่ที่ระดับมลรัฐ (State) และท้องถิ่นทางการศึกษา (Education District หรือ School District) ซึ่งเป็นอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และกลไกกระบวนการนิติบัญญัติของสภาแห่งมลรัฐ (State constitution and legislative process) ในทางปฏิบัติที่ระดับมลรัฐ (State) แต่ละมลรัฐนั้น ปรากฏว่าแต่ละมลรัฐได้กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังหน่วยดูแลกำกับการศึกษาในระดับท้องถิ่นทางการศึกษา หรือสู่เขตพื้นที่การจัดการศึกษา (Education District) โดยให้มีคณะกรรมการการศึกษา หรือ Board of Education กำกับดูแลและควบคุมโรงเรียนในแต่ละเขตพื้นที่โดยตรง ปกติแล้วสภานิติบัญญัติ ของแต่ละมลรัฐจะมีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยรวม กำหนด มาตรฐานใบอนุญาต การสอนสำหรับครู (Teacher certification requirements) และการจัดงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยผ่านสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งมลรัฐ (State Board of Education)

บทบาทในการดูแลกำกับการบริหารจัดการศึกษาที่สำคัญและที่มีเอกลักษณ์เด่นชัดมากของ ประเทศสหรัฐอเมริกา คือ การบริหารจัดการโดยคณะกรรมการการศึกษา (Board of Education) ที่ระดับมลรัฐและที่ระดับเขตการศึกษาหรือที่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งนิยมเรียกกันสั้น ๆ ว่าบอร์ดหรือบอร์ดการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่แล้วสมาชิกของแต่ละบอร์ด จะมาจากการเลือกตั้งจากแต่ละเขตหรือแต่ละท้องถิ่นการศึกษา ตามแบบที่นิยมกันในแต่ละมลรัฐของ ประเทศสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการหรือบอร์ดการศึกษานี้ มีภารกิจสำคัญอยู่ที่การกำหนดนโยบาย สำหรับการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน (Organization and administration of schools) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งมลรัฐรองรับ เรียกว่า State Department of Education ในภาษาไทยบางแห่งมีผู้นิยมเรียกว่า กระทรวงการศึกษาหรือกระทรวงการศึกษาธิการ แห่งมลรัฐ สำนักงานฯ นี้จะมีอำนาจออกกำหนดกฎเกณฑ์หรือระเบียบปฏิบัติบางอย่างที่เป็น มาตรฐานของแต่ละมลรัฐที่จะประยุกต์ใช้สำหรับทุกเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำหรับทุกโรงเรียนที่อยู่ใน กำกับ ซึ่งจะต้องดำเนินการ โดยเฉพาะในเรื่องมาตรฐานหลักสูตร แผนการศึกษาหรือแผนการเรียน ใบอนุญาตการเป็นครู งบประมาณอุดหนุนการศึกษา และแนวปฏิบัติเฉพาะอย่างของมลรัฐ ส่วนการ ควบคุมดูแลกำกับโรงเรียนในแต่ละเขตพื้นที่นั้น เป็นหน้าที่โดยตรงของบอร์ดการศึกษา หรือ คณะกรรมการการศึกษาของแต่ละเขตพื้นที่ ที่มีสมาชิกส่วนใหญ่จะมาจากการเลือกตั้งจากแต่ละเขตนั้น โดยหลักการแล้วการจัดการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาลกลาง แต่เป็นงาน ในหน้าที่ (Function) ของแต่ละมลรัฐ โดยมีคณะกรรมการการศึกษา (State Board of Education) ทำหน้าที่ดูแลเชิงกฎหมายและนโยบายโดยรวมของรัฐ และกำกับโรงเรียนโดย คณะกรรมการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาดังกล่าวจะมีศึกษาธิการ

เขตพื้นที่การศึกษา (Superintendent of Schools) เป็นเจ้าหน้าที่ด้านการบริหารในฐานะผู้บริหารระดับสูงสุดของสำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่ รับผิดชอบดำเนินการตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของรัฐ และตามนโยบายที่คณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่แต่ละพื้นที่กำหนดเป็นหลัก และประสานกับโครงการที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลกลาง

จากการศึกษาระบบการบริหารจัดการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้พบว่า องค์กรที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นโรงเรียนของรัฐหรือของเขตพื้นที่การศึกษา ที่อยู่ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากคือคณะกรรมการการศึกษา (Board of Education หรือ School Board) ประจำเขตพื้นที่การศึกษา (Education District) หรือท้องถิ่นทางการศึกษา ซึ่งหมายถึงคณะกรรมการบริหารการศึกษาของแต่ละเขตพื้นที่ศึกษานั้นเอง คณะกรรมการชุดนี้มาจากการเลือกตั้ง เขตพื้นที่การศึกษานับเขตจะเป็นพื้นที่ที่ซ้ำซ้อนกับพื้นที่เมืองเล็ก (Town) ส่วนใหญ่เขตพื้นที่การศึกษาจะใช้พื้นที่เมืองแบบ City และเขตพื้นที่เมืองที่เรียกกันว่า County หรือมณฑลในประเทศไทย บางเขตพื้นที่การศึกษาถูกกำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะ ซึ่งเป็นเขตที่มีขนาดเล็กไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความเป็นชุมชนทางการศึกษาที่ประชาชนเลือก และไม่จำเป็นต้องเป็นพื้นที่ขนาดเดียวกับพื้นที่เขตการปกครอง หรือต้องเป็นเขตการปกครองตามระบบการปกครองตามปกติของแต่ละมลรัฐ ดังเป็นที่เข้าใจกันทั่วไปในประเทศของเราการบริหารการศึกษาจึงเป็นกระบวนการขององค์กร การศึกษาที่ท้องถิ่นซึ่งจะมีคนเป็นจำนวนไม่น้อยที่เข้าใจผิด ๆ กันว่า เป็นการบริหารโดยเทศบาลหรือ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง เป็นการบริหารเมืองแบบ City หรือ County ของสหรัฐอเมริกา ดังเช่นการบริหารการปกครองแบบของไทยเรา แท้จริงแล้วองค์กรเหล่านี้ไม่ได้เป็นผู้จัดการศึกษาเลย เป็นแต่เพียงผู้ให้การสนับสนุนเขตการศึกษา และช่วยระดมทรัพยากรศึกษาในท้องถิ่นมาดำเนินงานเท่านั้นที่ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จะมีเจ้าหน้าที่คนสำคัญคือ ศึกษาธิการ (Superintendent) ทำงานภายใต้การดูแลของคณะกรรมการบริหารการศึกษาของเขต มาจากการเลือกตั้งเช่นกันทำหน้าที่ เป็นตัวกลางหรือเป็นตัวแทนคณะกรรมการศึกษา มีบทบาทประสานงานและกำกับดูแลการดำเนินการศึกษาของโรงเรียนในกำกับให้สอดคล้องกับนโยบายตามที่คณะกรรมการศึกษาของเขตพื้นที่กำหนดให้สอดคล้อง หรือเป็นไปตามข้อกำหนด ระเบียบ และมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์กลางของคณะกรรมการศึกษาระดับมลรัฐ และประสานงานการร่วมมือกับมาตรฐาน แผนงาน โครงการส่งเสริมที่สำคัญ ๆ จากรัฐบาลกลาง คณะกรรมการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละเขต จะใช้อำนาจควบคุม กำกับดูแล โรงเรียนในเขตพื้นที่ของตนในลักษณะที่ แตกต่างกัน จะเข้มงวดมาก รวบอำนาจและกำกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิด โดยมีศึกษาธิการเป็นตัวกลางเป็นตัวแทน ในบางเขตจะกระจายอำนาจการตัดสินใจดำเนินงานไปยังโรงเรียน แต่ก็ยังเป็นไปในลักษณะที่แตกต่างกันไม่มีแบบใดตายตัว ทั้ง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่มลรัฐเดียวกัน จะพบได้ว่าบางโรงเรียนมีสิทธิและสามารถกำหนดหรือออกแบบหลักสูตรของตนเองได้ สามารถจัดระบบงานในโรงเรียนของ

ตนเองได้ โดยคณะกรรมการศึกษาเขตไม่เข้าไปก้าวก่ายแต่จะคอยดูแลกำกับอยู่ห่าง ๆ คอยให้การส่งเสริม สนับสนุนกิจการของโรงเรียนแทนที่จะเข้าไปควบคุมอย่างใกล้ชิดคณะกรรมการฯ และศึกษาธิการเขตทำหน้าที่วางนโยบายและกำหนดหลักการหรือ แนวปฏิบัติโดยรวมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายในระดับมลรัฐที่ระดับโรงเรียน ทั้งคณะกรรมการฯ และศึกษาธิการเขตต้องทำงานร่วมกับครูใหญ่ ครู ผู้ปกครอง สภาโรงเรียนหรือ คณะกรรมการสถานศึกษา พัฒนาหลักสูตร กำหนดแผนพัฒนาโรงเรียนกำหนดมาตรฐานวุฒิครู ที่ต้องการและเงินเดือนครู บุคลากรและผู้บริหาร เงินเดือนแต่ละแห่งแต่ละเขตการศึกษาจึงไม่เท่ากัน กำหนดการรับเด็ก การควบคุมความประพฤติของเด็ก กำหนดวิธีการบริหารการเงินและธุรการ แท้ที่จริงแล้วเมื่อกล่าวถึง School Boards สำหรับการศึกษของประเทศสหรัฐอเมริกา จะหมายถึง คณะกรรมการการศึกษาที่ระดับท้องถิ่นการศึกษา หรือที่เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นคณะกรรมการ ในระดับ Education District ไม่ใช่ที่ระดับโรงเรียน หรือที่ School Site แต่ก็ยังปรากฏว่ามีโรงเรียนจำนวนไม่น้อยในสหรัฐอเมริกาใช้คำว่า School Board เป็นคำที่หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาที่ตรงกับ School Councils ดังนั้น School Boards ที่หมายถึง คณะกรรมการการศึกษาที่ระดับท้องถิ่นการศึกษาหรือที่เขตพื้นที่การศึกษานี้ อาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งอำนาจตัวจริงที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหาร จัดการศึกษาที่ระดับพื้นที่ของประเทศสหรัฐอเมริกา กำกับดูแลทั้งการศึกษาโดยรวมของเขต และการดำเนินงานการศึกษา หรือการเรียนการสอนภายในโรงเรียนทุกโรงเรียนที่อยู่ในกำกับของเขตนั้น ๆ คณะกรรมการการศึกษาของเขตการศึกษาเป็นตัวแทนท้องถิ่นทางการศึกษาที่ได้รับการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาจากมลรัฐ มีสำนักงานการศึกษาเป็นของตนเองมีเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาสูงสุดของเขตเรียกว่า ศึกษาธิการเขตหรือ Superintendent⁵⁸

⁵⁸อุทัย บุญประเสริฐ, บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของ

คณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยที่คัดสรร (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2547), 44-53.

ในขณะที่ศึกษาธิการเขตเมื่อทำหน้าที่วางนโยบายและกำหนดหลักการในเรื่องต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐแล้ว ทั้งคณะกรรมการบริหารการศึกษาของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาแล้ว ศึกษานิเทศก์จะต้องทำงานร่วมกับครูใหญ่ผู้ปกครอง และสภาที่ปรึกษาโรงเรียน เช่น ทำหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การบริหารงบประมาณเพื่อใช้ในโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่นักเรียนในหลาย ๆ มลรัฐศึกษานิเทศก์ (district superintendent) จะเป็นผู้กำหนดเงินเดือนของครู อาจารย์ และเป็นผู้กำหนดแผนพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งเป็นผู้ตั้งมาตรฐานคุณวุฒิครูและผู้บริหารโรงเรียนด้วยความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนนั้นอาจมองจากมุมมองที่โรงเรียนถูกควบคุมโดยหน่วยงานระดับท้องถิ่น ระดับเขตการศึกษา และระดับชาติ โดยทั้ง 3 ระดับนี้ต่างก็มีอำนาจในการปกครองควบคุมและบริหารจัดการ ดังนั้นระบบการบริหารการศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อหน่วยงานในทั้ง 3 ระดับนี้มีความจริงจังในการทำงานและปฏิบัติงานสอดคล้องกันซึ่งมักยึดตามนโยบายของหน่วยงานที่มีระดับสูงกว่าทำให้ความเป็นระบบราชการ (Bureaucratic) ยังปรากฏให้เห็นอยู่ในการจัดการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ส่วนครูใหญ่ (Principal) ก็ต้องทำหน้าที่ในการประเมินความต้องการของโรงเรียนและดำเนินการสนับสนุนให้เป็นไปตามโดยทำโครงการเสนอต่อศึกษานิเทศก์เพื่อพิจารณาในการให้ความสนับสนุน

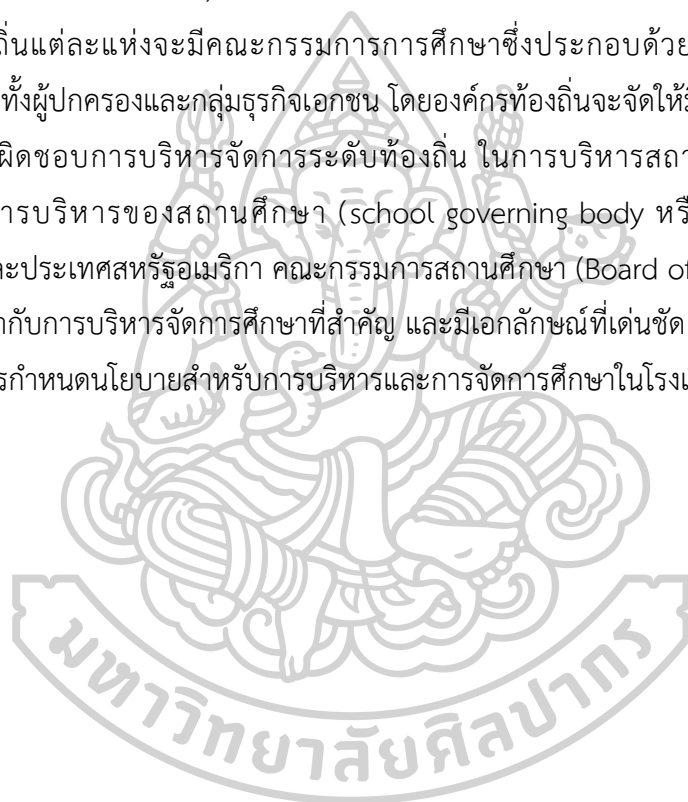
การมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถเริ่มต้นที่รัฐและชุมชน โดยให้มีการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาเปิดจากประชาชน ในเขตพื้นที่นั้น ๆ เช่นเดียวกับในระดับโรงเรียนก็มีการเลือกกรรมการสถานศึกษาจากประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนที่สถานศึกษานั้น ๆ ตั้งอยู่ ซึ่งมักได้คณะกรรมการที่มาจากหลากหลายวิชาชีพ อย่างไรก็ตามเมื่อประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่การศึกษา และในระดับโรงเรียนมากขึ้นก็จะทำให้ทราบถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของการจัดการศึกษาในระดับนั้น ๆ มากขึ้น และหากประชาชนพบจุดอ่อนมากกว่าจุดแข็งประชาชนก็อาจยกเลิกการสนับสนุนได้ หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาจึงต้องพยายามทำให้การศึกษามีคุณภาพที่สุดนอกจากนี้ประชาชนยังมีส่วนร่วมได้ในรูปของการเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครองและครูด้วย³⁷

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 13 ประการ หรืออาจสรุปได้ เป็น 5 บทบาท ดังนี้ 1) กำกับ (รับทราบ/ติดตามตรวจสอบ) 2) ให้ความเห็นชอบ (พิจารณา/ร่วมรับผิดชอบ) 3) เสนอ/ให้คำปรึกษา/แนะนำ (ข้อมูล) 4) ส่งเสริมสนับสนุน/เสริมสร้าง/ประสาน และ 5) แต่งตั้ง/ปฏิบัติการ/ดำเนินการ

³⁷สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงานการวิจัย เรื่อง การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศไทย (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2550), ก-ท.

รวมถึงบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาในต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาค่อนข้างสูง จัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจ การปรับปรุงหลักสูตรโดยเปิดโอกาสให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาภายใต้การกำกับของคณะกรรมการการศึกษาของท้องถิ่น ประเทศอังกฤษ หรือสหราชอาณาจักร (United Kingdom) มีการจัดระเบียบการบริหารประเทศออกเป็น 2 ส่วน คือ การบริหารส่วนกลาง (Government Department) ซึ่งมีรัฐบาลและหน่วยงานราชการเป็นผู้บริหาร กับการบริหารส่วนท้องถิ่น (Local Government) การจัดการศึกษาในระดับท้องถิ่นอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรท้องถิ่นได้แก่องค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่น (Local Education Authorities)

ท้องถิ่นแต่ละแห่งจะมีคณะกรรมการการศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นรวมทั้งผู้ปกครองและกลุ่มธุรกิจเอกชน โดยองค์กรท้องถิ่นจะจัดให้มีผู้อำนวยการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น ในการบริหารสถานศึกษาทุกระดับจะมีคณะกรรมการบริหารของสถานศึกษา (school governing body หรือ school governors) รับผิดชอบ และประเทศสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการสถานศึกษา (Board of Education) มีบทบาทในการดูแล กำกับการบริหารจัดการศึกษาที่สำคัญ และมีเอกลักษณ์ที่เด่นชัด คณะกรรมการมีภารกิจที่สำคัญคือการกำหนดนโยบายสำหรับการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งการ มีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น³⁸

ซึ่งมีเพียงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้นที่มีกฎกระทรวง กำหนดจำนวน กรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการ ดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2564 กำหนดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน จะประกอบด้วย 1) ประธานกรรมการ 2) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนหนึ่งคน 3) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนครูจำนวนหนึ่งคน 4) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนหนึ่งคน 5) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน 6) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวนหนึ่งคน 7) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทน พระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ จำนวน หนึ่งรูป หรือหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวน สองรูปหรือสองคน หรือหนึ่งรูปและ หนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ 8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่งคน สำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก และจำนวนหกคน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ทั้งนี้ ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและ เลขาธิการ³⁹

กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2564

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 40 วรรคสาม แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 8 วรรคหนึ่ง และมาตรา 38 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออก กฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

³⁸“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 116, ตอน 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 4.

³⁹“กฎกระทรวง พ.ศ.2564,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 138, ตอน 27 ก (20 เมษายน 2564): 4.

1. ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546

2. ในกฎกระทรวงนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย หรือหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณจากรัฐ แต่ละแห่ง ยกเว้นสถานพัฒนาเด็กประณวัยและศูนย์การเรียนรู้

“สถานศึกษาขนาดเล็ก” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกินสามร้อยคน

“สถานศึกษาขนาดใหญ่” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนเกินสามร้อยคนขึ้นไป

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ให้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของนักเรียน และให้ความหมายรวมถึงบุคคล ซึ่งนักเรียนอยู่ด้วยเป็นประจำหรือซึ่งนักเรียนอยู่รับใช้การงาน

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า ชุมชนหรือองค์กรที่มีประชาชนรวมตัวกันไม่น้อยกว่าเจ็ด คนเพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษา หรือท้องที่ ตำบล หรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับการ จัดตั้งตามกฎหมายที่สถานศึกษาตั้งอยู่

“ศิษย์เก่า” หมายความว่า ผู้ซึ่งสถานศึกษารับรองว่าสำเร็จการศึกษาจากหรือเคยศึกษา ในสถานศึกษานั้น

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละแห่ง

“ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษาตั้งอยู่

3. ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ประกอบด้วย

- 3.1 ประธานกรรมการ
 - 3.2 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนหนึ่งคน
 - 3.3 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนครู จำนวนหนึ่งคน
 - 3.4 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนหนึ่งคน
 - 3.5 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน
 - 3.6 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวนหนึ่งคน
 - 3.7 กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ จำนวนหนึ่งรูปหรือหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนสองรูปหรือสองคนหรือหนึ่งรูปและหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่
 - 3.8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนหกคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่
- ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ⁴⁰

ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547

ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 มีรายละเอียด ให้มีคณะกรรมการในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง สถานศึกษาไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

1. ประธานกรรมการ
2. กรรมการที่ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน

⁴⁰เรื่องเดียวกัน, 3-4.

3. กรรมการที่เป็นผู้แทนครู	จำนวน 1 คน
4. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน	จำนวน 1 คน
5. กรรมการที่เป็นผู้แทนกรุงเทพมหานคร	จำนวน 1 คน
6. กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า	จำนวน 1 คน
7. กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่	จำนวน 1 รูป (คน)
8. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน 1-7 คน
9. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	เป็นกรรมการและเลขานุการ
- มีการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
1. มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
 2. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
 3. ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 4. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 5. ไม่เป็นคู่สัญญากับสถานศึกษานั้น⁶³

⁶³สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, คู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2548), 93 – 99.

สรุปได้ว่า การกำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามกฎหมาย ระเบียบได้มีการกำหนด จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดให้มีคณะกรรมการในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง สถานศึกษาไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน และมีการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้อย่างชัดเจน

การวิจัยเชิงอนาคตเทคนิค EDFR

ความหมายการวิจัยเชิงอนาคตเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Future Research)

บุญมี พันธุ์ไทย กล่าวว่า เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ว่าเป็นการพัฒนาขึ้นโดย ผสมผสาน เทคนิคการวิจัยแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) กับเดลฟาย (Delphi) ขั้นตอนของ EDFR ก็คล้ายกันกับ Delphi แต่ปรับปรุงวิธีให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมมากขึ้น โดยรอบแรก จะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบ EFR หลังจากการสัมภาษณ์รอบแรก ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญตอบตามรูปแบบของเดลฟายเพื่อรองความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาฉันทามติ ทำประมาณ 2-3 รอบ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์แนวโน้มที่มีความเป็นไปได้มากและสอดคล้องทางความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเพื่อสรุปเป็นอนาคตภาพ⁶⁴

วิโรจน์ สารรัตน์ กล่าวว่า การวิจัยอนาคตด้วย EDFR เป็นระเบียบวิธีวิจัยในการคาดการณ์อนาคต (research technique) เป็นทั้งเทคนิคการสื่อสารระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ (communicating process) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มักไม่มีเวลาว่างที่จะมานั่งแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยตรง เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR และ Delphi จะเปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเชี่ยวชาญระหว่างกันและกัน การแบ่งช่วงเวลานักอนาคตนิยม แบ่งช่วงเวลาออกเป็น 4 เวลา คือ ช่วงเวลา 5 ปี เป็นการทำนายหรือวางแผนระยะ กระชั้นชิด เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็น immediate problem solving, immediate forecasting, immediate planning ช่วงประมาณ 5-10 ปี เป็นการทำนายหรือการวางแผนระยะสั้น (short range forecasting, short range planning) ช่วงประมาณ 5-10 ปี ไปจนถึง 20 ปี เป็นระยะปานกลาง middle range forecasting หรือ planning เป็นการศึกษาอนาคตของสังคมหรือ

⁶⁴บุญมี พันธุ์ไทย, เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) (กรุงเทพฯ: ภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553), 2.

วัฒนธรรมของหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง ช่วงระยะ 20 หรือ 25 ปี ขึ้นไป เป็นการวิจัยอนาคตระยะยาว ข้อมูลที่ได้หรือผลที่ได้ อาจจะขาดแรงจูงใจ⁶⁰

สุบัน มุขระโกษา กล่าวถึงเทคนิคการวิจัยแบบ EDFR พัฒนาโดยผสมเทคนิคการวิจัย แบบ EFR (Ethnographic Futures Research) กับการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi) ขั้นตอนของ EDFR จะมีลักษณะคล้ายกับ Delphi แต่ปรับปรุงให้ยืดหยุ่นมากขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ กำหนดและเตรียมตัวกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ การเตรียมตัวกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญก็ยิ่งมีความจำเป็น เพราะผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ อาจมองไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยหรืออาจไม่มีเวลาให้ผู้วิจัยได้เต็มที่ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องติดตามกับผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเป็นการส่วนตัว อธิบายถึงจุดมุ่งหมายขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย เวลาที่ต้องใช้โดยประมาณ และประโยชน์ของการวิจัย ย้ำถึงความจำเป็นและความสำคัญของการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ได้มีเวลาเตรียมตัว เตรียมข้อมูล จัดระบบข้อมูล และความคิดล่วงหน้า ช่วยให้ผู้วิจัย ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์มีลักษณะและขั้นตอนคล้ายกับ EFR แต่ EDFR จะมีความยืดหยุ่นมากกว่า คือ ผู้วิจัยสามารถเลือกรูปแบบการสัมภาษณ์ที่จะสนองต่อจุดมุ่งหมาย เวลา งบประมาณ และสถานการณ์ของการวิจัยได้ คือ อาจยืดตามรูปแบบของ EFR หรืออาจจะเลือกสัมภาษณ์เฉพาะแนวโน้มที่ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญคาดว่าจะเป็นไปได้ และน่าจะเป็น โดยไม่คำนึงถึงว่า แนวโน้มเหล่านี้จะเป็นไปในทางดีหรือร้าย เพราะในการทำ EDFR รอบที่สองและสาม ถ้าหากผู้วิจัยสนใจที่จะแยกศึกษาอนาคตภาพทั้ง 3 ตามแบบ EFR ผู้วิจัยก็สามารถทำได้โดยการออกแบบแบบสอบถามที่จะช่วยให้ได้อนาคตภาพทั้ง 3 ภาพ อย่างเป็นระบบได้ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็นเครื่องมือ สำหรับทำเดลฟาย⁶¹

⁶⁰โรจน์ สารรัตนะ, **ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR** (กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์, 2557), 1.

⁶¹สุบัน มุขระโกษา, **การวิจัยอนาคตด้วยเทคนิค EDFR** (ขอนแก่น: สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2557), 1.

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR

วิโรจน์ สารรัตนะ การใช้เทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เพื่อการวิจัยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เริ่มจากกำหนดและติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ในการทำ EDFR รอบที่ 1 และเพื่อตอบแบบสอบถามโดยใช้เทคนิคเดลฟายในการทำ EDFR รอบที่ 2 และ 3

2. EDFR รอบที่ 1 ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แนวโน้มที่ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญคาดว่าจะเป็นไปได้และหรือควรจะเป็นภายใต้ภาพอนาคตของโลก และประเทศไทย และระบบราชการไทยในอีก 10 ปีข้างหน้าในด้านที่เป็นไปได้มากที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ในทุกประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็น เพื่อนำประเด็นเหล่านั้นไปใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟายในการทำ EDFR รอบที่ 2

4. EDFR รอบที่ 2 ใช้เทคนิคเดลฟายโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ (กลุ่มเดิม) พิจารณาประเมินค่าโอกาสความเป็นไปได้และหรือควรจะเป็นของประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

5. นำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความสอดคล้องของคำตอบ ด้วยวิธีการเชิงสถิติเพื่อแสดงตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าร้อยละ (Percentile) เพื่อนำข้อมูลที่ได้จัดทำเป็นแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญสำหรับการทำ EDFR รอบที่ 3

6. EDFR รอบที่ 3 ในกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ (กลุ่มเดิม) โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจะได้รับข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical feedbacks) ที่เป็นของกลุ่มรวมและคำตอบของตนเอง เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญทราบความเหมือนหรือความแตกต่างในแต่ละคำตอบภายในกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญและให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้ทบทวนคำตอบของตนเองอีกครั้ง

7. นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความสอดคล้องของคำตอบด้วยวิธีการเชิงสถิติเพื่อแสดงตำแหน่งของค่าต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าร้อยละอีกครั้ง⁶⁷

⁶⁷วิโรจน์ สารรัตนะ, ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR (กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์, 2557), 3.

จุมพล พลภูธรชิน กล่าวกถึงขั้นตอนการทำวิจัย EDFR ซึ่งอาจสรุปได้เป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดและเตรียมตัวกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นส่วนสำคัญมาก เพราะผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ผู้วิจัยต้องติดตามกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นส่วนสำคัญมาก เพราะผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ผู้วิจัยต้องติดตามกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเป็นการส่วนตัว อธิบายจุดมุ่งหมายขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย เวลาที่ใช้โดยประมาณและประโยชน์ของการวิจัย ย้ำถึงความจำเป็นและความสำคัญของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

2. สัมภาษณ์ (EDFR รอบที่1) ลักษณะการสัมภาษณ์และขั้นตอนคล้ายกับ EFR แต่ EDFR มีความยืดหยุ่นมากกว่า ผู้วิจัยสามารถที่จะเลือกรูปแบบการสัมภาษณ์รอบที่ 1 อาจยึดรูปแบบ EFR กล่าวคือ เริ่มสัมภาษณ์จากภาพอนาคตทางที่ดี (Optimistic Realistic Scenario) ภาพอนาคตทางที่ไม่ดี (Pessimistic Realistic Scenario) ภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญคิดในหลายแง่มุม ซึ่งเป็นการมองในแง่บวกก่อนแล้วจึงพิจารณาในแง่ลบและความเป็นไปได้มากที่สุด นอกจากนั้นการสัมภาษณ์แบบ EDFR มีความยืดหยุ่นมาก หากผู้วิจัยต้องการข้อมูลเพิ่มเติมก็สามารถสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการได้ โดยการผนวกเข้ากับการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญลำดับต่อไป หรืออาจแบ่งการสัมภาษณ์เป็นช่วง ๆ ก็สามารทำได้

3. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อเขียนแนวโน้มในแบบสอบถาม

4. สร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญและยากที่สุดของการวิจัยด้วยเทคนิคนี้ คือ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญทุกคนมารวมกัน ตัดทอนข้อความที่ซ้ำกันหรือตัดส่วนที่เกินไปจากกรอบของการวิจัยที่กำหนดไว้ออกไป โดยการหาถ้อยคำที่ครอบคลุมข้อความทั้งหมด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พยายามรักษาถ้อยคำของผู้สัมภาษณ์ไว้ให้มากที่สุด การเขียนควรเป็นภาษาที่สั้น กระชับ โดยพยายามรักษาความหมายเดิมของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญให้มากที่สุด เขียนแนวโน้มเพียงประเด็นเดียวใน 1 ข้อ ป้องกันมิให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเกิดความสับสนในประเด็นนั้น ๆ

5. ทำ EDFR รอบที่ 2,3 การนำแบบสอบถามไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน เพื่อทำการจำแนกข้อมูล หาฉันทามติ (Consensus) ในการทำ EDFR รอบที่ 2 และ 3 ในรอบนี้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้รับข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical Feedbacks) เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวมโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม ผนวกด้วยคำตอบเดิมของตนเอง แล้วขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่ จำนวนรอบของการทำวิจัย EDFR ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย งบประมาณ เวลา และกำลังคนของการวิจัย ทั้งนี้พิจารณาคำตอบที่ได้ว่ามีความ

เป็นเอกพันธ์แล้วหรือยัง มี Homogeneity ของคำตอบหรือมีฉันทามติ (Consensus) ของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญที่ครอบคลุมเรื่องที่ศึกษามากพอแล้วหรือยัง

6. เขียนภาพอนาคต การนำผลการตอบแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งโดยทั่วไปถือตามเกณฑ์ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง กล่าวคือ ค่ามัธยฐาน (Median) ที่ 3.5 ขึ้นไปและพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบโดยพิจารณาจาก Interquartile Range (Q3-Q1) ไม่เกิน 1.5 การเขียนภาพอนาคตไม่เขียนเป็นวิชาการมากเกินไป คือ คนทั่วไปอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย⁶⁸

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความเป็นมาในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาตั้งแต่เริ่มสถาปนาในปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยรับโอนการจัดการศึกษาจาก 2 หน่วยงาน คือ เทศบาลนครหลวงกรุงเทพธนบุรี และองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ซึ่งหน่วยงานทั้งสองได้ถือกำเนิดเมื่อ พ.ศ. 2515 จะประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 และ 25 โดยเทศบาลนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เป็นการยุบรวมกันและรับโอนการจัดการศึกษาจากเทศบาลนครกรุงเทพและเทศบาลนครธนบุรี ทั้งนี้โดยเทศบาลทั้ง 2 รับโอน การจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปี 2481 และองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เป็นการยุบรวมกันและรับโอนการจัดการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี โดยองค์การทั้งสองโอนการจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปี พ.ศ. 2509

⁶⁸จุมพล พลุภัทรชีวิน, การวิจัยอนาคตด้วย EDFR (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554), 19.

การจัดการศึกษาในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร นับตั้งแต่จัดตั้งโรงเรียนทวยราษฎร์ขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2427 ที่วัดมหรธรรณพาราม และขยายออกไปโดยจัดตั้งองค์การบริหารฝึชบเป็นกรมศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. 2430 และเป็นกระทรวงธรรมการ เมื่อปี พ.ศ. 2435 นั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2441 ได้มีโครงการศึกษาเกิดขึ้น โดยแบ่งความรับผิดชอบในกรมศึกษาธิการของกระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาในกรุงเทพมหานคร และให้กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาในหัวเมืองร่วมกับพระสงฆ์ ภายหลังได้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปถึงระดับตำบลระหว่างปี พ.ศ. 2454 ถึง พ.ศ. 2474 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการประถมศึกษา 3 กระทรวง คือ กระทรวงนครบาล รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนกลาง กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนภูมิภาค และกระทรวงธรรมการ ทำหน้าที่ประสานงานให้การศึกษาเป็นไปตามนโยบาย⁶⁹

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายในการบริหารราชการครอบคลุมภารกิจด้านการปกครองและการพัฒนาในมิติต่าง ๆ โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งและเป็นผู้กำหนดนโยบายสำหรับการบริหารงาน ดังนั้นการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครถือเป็นภารกิจสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพ เพื่อรองรับการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงของสังคม และประเทศชาติ ซึ่งพันธกิจและนโยบายหลักของกรุงเทพมหานคร ตลอดมาให้ความสำคัญและ ตระหนักถึงความจำเป็นของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนาให้เยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรม และมีทักษะในการดำรงชีวิต⁷⁰

⁶⁹สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, **คู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2548), 9 – 10.

⁷⁰สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) ฉบับปรับปรุง**, (กรุงเทพฯ: บริษัท วันไฟน์เดย์ จำกัด, 2563). 2.

การบริหารการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดระบบการบริหารการศึกษาในลักษณะสายการบังคับบัญชาคือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต และโรงเรียน ตามลำดับ โดยมีสำนักงานการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการ หรือหน่วยงานที่ปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล ในระดับกรุงเทพมหานคร และฝ่ายการศึกษา เป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกันในระดับสำนักงานเขต ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานของผู้อำนวยการเขต โดยมีศูนย์วิชาการเขต กลุ่มโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมให้การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบายและบรรลุเป้าหมาย

บทบาทหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา บทบาทหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย ดูแลมาตรฐาน กำกับติดตามดูแล สนับสนุนทรัพยากร ซึ่งกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การจัดในรูปแบบศูนย์เลี้ยงดูเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน ซึ่งดำเนินงานในลักษณะของการให้ความสนับสนุนชุมชนที่เปิดดำเนินการและสำนักอนามัยซึ่งเปิดสถานเลี้ยงเด็กกลางวันและให้การสนับสนุนบ้านเลี้ยงเด็ก
2. การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษาและสำนักงานเขต
3. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยแพทยศาสตร์และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยนวมินทราชินี
4. การจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น ในโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร และจัดให้แก่กลุ่มสนใจตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขต และจะอยู่ภายใต้ นโยบายและการกำกับดูแลของสำนักงานการศึกษา ในการบริหารจัดการระดับโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ได้ริเริ่มดำเนินการให้โรงเรียนมีความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเองมีความคล่องตัว ในการบริหารและจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน⁷¹

⁷¹สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2562, (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562). 13.

สถานการณ์ด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาในสังกัด กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต ได้ดำเนินการเปิดสอนและจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพในระดับอนุบาลศึกษาศึกษาถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนเรียนร่วม (เด็กพิเศษ) โดยมีโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษา และประถมศึกษา จำนวน 327 โรงเรียน ระดับประถมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 โรงเรียน ระดับอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 99 โรงเรียนระดับอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6 โรงเรียน ทั้งนี้มีโรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) จำนวน 155 โรงเรียน (ข้อมูล ณ 31 ตุลาคม 2564)⁶⁵

โดยสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเน้นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่โรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนได้ใช้การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management) ตามตามศักยภาพ⁶⁶

สรุปได้ว่ากรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งและเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาให้เด็กในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรมและมีทักษะในการดำรงชีวิต และกรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดระบบการบริหารการศึกษาในลักษณะสายการบังคับบัญชาคือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต และโรงเรียนตามลำดับ โดยมีสำนักงานการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการหรือหน่วยงานที่ปรึกษาส่งเสริมสนับสนุนกำกับดูแลในระดับกรุงเทพมหานคร และฝ่ายการศึกษาเป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกันในระดับสำนักงานเขต ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานของผู้อำนวยการเขต โดยมีศูนย์วิชาการเขต กลุ่มโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมให้การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบายและบรรลุเป้าหมาย และมีฝ่ายการศึกษาทำ

⁶⁵สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. **แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2565**, (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2565). 19-20.

⁶⁶สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. **แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร**, (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2554). 3.

หน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานในด้านการศึกษา โดยสำนักการศึกษาทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศ ด้านการศึกษาส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต ประกอบไปด้วย 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มกรุงเทพกลาง 2) กลุ่มกรุงเทพใต้ 3) กลุ่มกรุงเทพเหนือ 4) กลุ่มกรุงเทพตะวันออก 5) กลุ่มกรุงธนเหนือ 6) กลุ่มกรุงธนใต้ ซึ่งจัดระบบการบริหารการศึกษาในลักษณะสายการบังคับบัญชาคือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต และโรงเรียนตามลำดับ โดยมีสำนักการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการหรือหน่วยงานที่ปรึกษาส่งเสริมสนับสนุนกำกับดูแลในระดับ กรุงเทพมหานคร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

วรลักษณ์ จันทน์ผา ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อค้นพบ ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่มีคณะกรรมการสถานศึกษา 9 คนและ 15 คน มีองค์ประกอบอย่างละ 8 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบที่เหมือนกัน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณลักษณะของคณะกรรมการสถานศึกษา 2) คุณลักษณะของผู้บริหาร 3) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม 4) การดำเนินงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา 5) คุณลักษณะของครู 6) การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด และองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) การจัดการกระบวนการมีส่วนร่วม

2) สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน 4) ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาและผลงานของสถานศึกษา

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน

3. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ และถูกต้องครอบคลุม⁷⁴

จันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบุคคลภายนอก มีข้อค้นพบ ดังนี้ 1. องค์ประกอบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เป็นบุคคลภายนอกประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ 1) คุณลักษณะของผู้บริหาร 2) การบริหารการนิเทศการศึกษา 3) ความรู้ความสามารถของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ความพร้อมของครู 5) บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ความสัมพันธ์ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน 7) บริบทของสถานศึกษา 8) คุณลักษณะของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9) การมีส่วนร่วมของชุมชน และ 10) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ 2. รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เป็นบุคคลภายนอกเป็นความสัมพันธ์ของพระองค์ประกอบซึ่งมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ทฤษฎีของการวิจัย 3. ผลการยืนยันรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เป็นบุคคลภายนอก มีความถูกต้องครอบคลุม เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์⁷⁵

⁷⁴วรลักษณ์ จันทน์ผา, “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), 291-299.

⁷⁵จันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์, “รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบุคคลภายนอก” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 239-243.

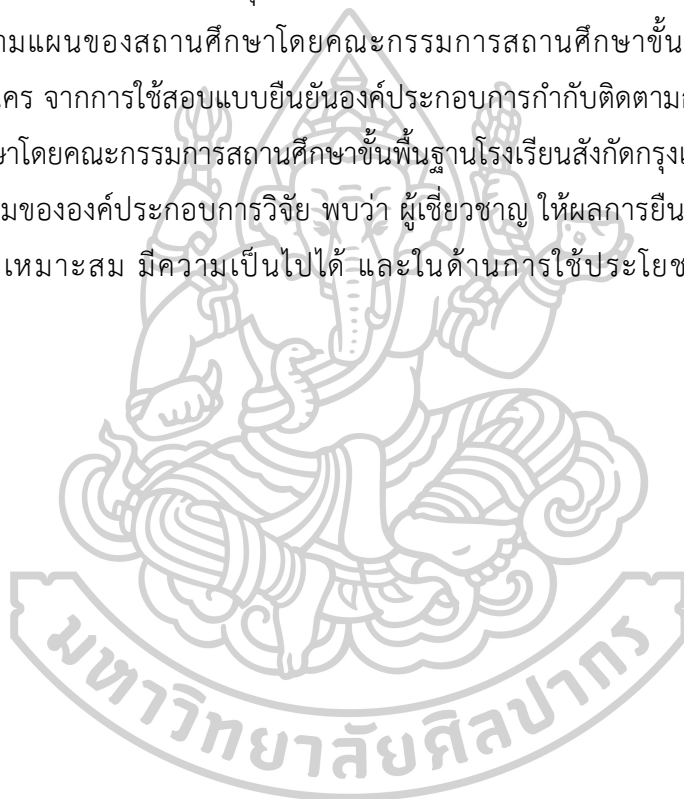
ภัทรภร ปุยสุวรรณ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย มีข้อค้นพบ ดังนี้ 1. องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างภาคีเครือข่าย 2) บรรยากาศองค์การ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน 4) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 5) การประเมินผล 6) การสนับสนุนทรัพยากร 2. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทยที่ได้วิเคราะห์องค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีความสัมพันธ์ทางตรงระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน การประเมินผล การสนับสนุนทรัพยากรกับการสร้างภาคีเครือข่าย บรรยากาศองค์การ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และความสัมพันธ์ทางอ้อมระหว่าง บรรยากาศองค์การ และการสร้างภาคีเครือข่าย 3. พบแนวทางที่เหมาะสมในทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคม ผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย จำนวน 28 แนวทาง และผลการตรวจสอบแนวทางที่เหมาะสมในทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทยโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมกับบริบท เป็นไปได้ในการนำไปใช้มีความถูกต้องเชิงทฤษฎีและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาสถานศึกษา⁷⁶

ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ ได้ศึกษาเรื่อง ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล มีข้อค้นพบ ดังนี้ ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านปรัชญาและที่มา ควรมีคณะกรรมการกลั่นกรองที่มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาต้องเป็นไปตามกฎหมาย และควรจะมาจากหลากหลายองค์กร 2) ด้านคุณสมบัติ ควรกำหนดวุฒิการศึกษาขั้นต่ำ ต้องเป็นผู้ที่มี ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ต้องเป็นอิสระและกล้าแสดงความคิดเห็น 3) ด้านองค์ประกอบ หรือโครงสร้าง ควรเพิ่มกรรมการในส่วนของตัวเองแทนผู้ปกครอง ตัวแทนรัฐวิสาหกิจ และตัวแทนภาคเอกชน 4) ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาในทุกขั้นตอน ต้องมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ควรได้รับค่าตอบแทนเป็นขวัญและกำลังใจ 5) ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ควรมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามบริบทของท้องถิ่น 6) ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการ

⁷⁶ภัทรภร ปุยสุวรรณ, “แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 210-213.

ปฏิบัติงาน ต้องกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกัน ประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของเทศบาล⁷⁷

ณัฐกริญาภัทร์ วรชिरาภรณ์ ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตาม แผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 4 องค์ประกอบคือ 1) ระบบการกำกับติดตาม 2) หลักการกำกับติดตาม 3) การกำกับติดตามแผนพัฒนาสถานศึกษา และ 4) การกำกับติดตามการพัฒนาชุมชน 2. ผลการยืนยันองค์ประกอบ พบว่าการกำกับติดตามการ ดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จากการใช้สอบแบบยืนยันองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผน ของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตรวจสอบ ความเหมาะสมขององค์ประกอบการวิจัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ ให้ผลการยืนยันในด้านความถูกต้อง ในด้านความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และในด้านการใช้ประโยชน์ขององค์ประกอบ⁷⁸

⁷⁷ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ, “ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด เทศบาล” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), 114-115.

⁷⁸ณัฐกริญาภัทร์ วรชिरาภรณ์, “องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของ สถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), 205 – 221.

งานวิจัยต่างประเทศ

เจมส์ ดี ฮัทเซลล์ (James D. Hutsell) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในด้านบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนานโยบายที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่ง การศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการรับรู้ของคณะกรรมการโรงเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีการรับรู้ว่าการบริหารวิชาการส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) คณะกรรมการมีความคาดหวังสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนให้มีคะแนน MAP ที่สูงขึ้น 3) คณะกรรมการโรงเรียนมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่มุ่ง แผนพัฒนาโรงเรียนที่ครอบคลุม โครงการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพของนักเรียน 4) คณะกรรมการ มีการหารือเกี่ยวกับการพัฒนาผลการเรียนของนักเรียน เพื่อเพิ่มผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่าง เป็นประจำ 5) คณะกรรมการมีความตระหนักในการร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนให้มีคะแนน MAP สูงขึ้น 6) คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนของนักเรียน ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนที่ สูงขึ้น จากผลการวิจัย พบว่า ข้อคำถามทั้ง 6 ข้อ ข้างต้น ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างสองกลุ่มเมื่อดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการรับรู้ของคณะกรรมการ และพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและมีการหารือเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของนักเรียนเป็นประจำจะเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า เมื่อต้องรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงทางการศึกษา คณะกรรมการที่ดำเนินการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ ข้อมูลประสิทธิภาพของนักเรียนมีแนวโน้มที่จะเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า หลักฐานจากการ วิจัยนี้สรุปได้ว่าคณะกรรมการโรงเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน⁷⁹

⁷⁹James D. Hutsell, " School Board Members' Perception on Their Roles and Responsibilities in Developing Policy That Affects Student Achievement," (Ph.D. dissertation, Digital Commons of Lindenwood University, 2009), 71.

อิดิท ฮูจ และ มาร์ลี โฮนิง (Edith Hooge and Marlies Honingh) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการการศึกษาและความเป็นผู้นำของคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการโรงเรียน ต้องมีความตระหนักถึงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และต้องการเพิ่มคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนของตนกรณีศึกษาคณะกรรมการโรงเรียนดัตช์ ระดับประถมศึกษา ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 332 คน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยคือ การพัฒนาและทดสอบรูปแบบเส้นทางโดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้างเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของคณะกรรมการโรงเรียนและคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาเชื่อว่าพวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน⁸⁰

ไมเคิล ฟอร์ด (Michael Ford) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการกำกับดูแลของคณะกรรมการโรงเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรัฐที่มีความหลากหลาย ผลการวิจัยพบว่า วิธีการที่คณะกรรมการโรงเรียนปกครองจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานระดับเขต โดยเฉพาะคณะกรรมการโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มองว่าผู้บังคับบัญชาของพวกเขาเสมือนเป็นคนที่ทำงานร่วมกัน และช่วยลดความขัดแย้งได้ ตัวชี้วัดความสำเร็จทางวิชาการก็อยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้น เช่นเดียวกัน ปัจจุบันนี้ยังการจัดการศึกษายังนำเสนอข้อมูลที่จำกัดเฉพาะหน้าจึงได้มีการเสนอแบบจำลองทางทฤษฎีของการกำกับดูแลคณะกรรมการโรงเรียน และมีการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการโรงเรียนด้านประสิทธิภาพ สรุปโดยรวมคือคณะกรรมการโรงเรียนแบบดั้งเดิมมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ทางวิชาการ การปรับปรุง กำกับดูแลคณะกรรมการโรงเรียนด้วยแนวทางที่ถูกต้องที่จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการให้ดีขึ้นได้⁸¹

⁸⁰Edith Hooge and Marlies Honingh, "Are School Boards Aware of the Educational Quality of Their Schools," **Educational Management Administration & Leadership**, 42,4 (Jul, 2014): 139-154.

⁸¹Michael Ford, "The Impact of School Board Governance on Academic Achievement in Diverse States" (A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy in Urban Studies, University of Wisconsin-Milwaukee. 2013), 171-172.

เดวิด กิลCHRIST และ เพนนี่ ไนท์ (David Gilchrist and Penny Knight) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษารพัฒนาประสิทธิภาพคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน จากการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนในออสเตรเลียตะวันตก มีลักษณะดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทอย่างแข็งขันในการกำหนดเป้าหมายระยะยาว การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การประเมินผล และการให้การสนับสนุนอื่น ๆ อาจารย์ใหญ่ให้ความเห็นว่า คณะกรรมการของพวกเขาสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาและนวัตกรรมของโรงเรียน นอกจากนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีทักษะและมีประสบการณ์สูงในการพัฒนาสถานศึกษา มีการบริหารจัดการองค์กรแบบธรรมาภิบาล รวมทั้งมีวิสัยทัศน์ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการตลอดจนทีมงานของโรงเรียน ในการร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาโดยเฉพาะ ในด้านการให้การสนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียน โดยไม่มุ่งเน้นแสวงหาผลกำไร มีการกำหนดมาตรฐานการทำงานที่สูง ตลอดจนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง

2. บทบาทอย่างเป็นทางการของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติคณะกรรมการและอาจารย์ใหญ่ควรมีมุมมองที่ชัดเจนและร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายของดำเนินงานของคณะกรรมการ

ความรับผิดชอบอย่างเป็นทางการของคณะกรรมการสถานศึกษาถูกกำหนดโดยการผสมผสานของกฎหมายระเบียบและนโยบายและไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะตีความ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการและอาจารย์ใหญ่ได้ตีความบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาว่า มีการทำงานร่วมกับอาจารย์ใหญ่เพื่อกำหนดทิศทาง กลยุทธ์โดยรวมของโรงเรียน เตรียมแผนธุรกิจ ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน และสนับสนุนโรงเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ มุมมองเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวมีความสอดคล้องกันในทุกโรงเรียน แต่อาจดำเนินการแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความต้องการของโรงเรียนและทักษะของคณะกรรมการ

นอกเหนือจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การนำเสนอผลงานต่าง ๆ เช่น แผนธุรกิจ งบประมาณของโรงเรียน และรายงานประจำปีแล้ว คณะกรรมการสถานศึกษาอาจมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาในหลายระดับ เช่น

1. สะท้อนเสียงของชุมชนเข้าสู่โรงเรียน
2. ให้การสนับสนุนโรงเรียน
3. แลกเปลี่ยนมุมมองและนำเสนอความคิดกับอาจารย์ใหญ่
4. การเข้าถึงชุมชนและการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก
5. สนับสนุนความเป็นผู้นำของอาจารย์ใหญ่

3. คณะกรรมการและอาจารย์ใหญ่ตระหนักถึงขอบเขตระหว่างกันในการกำกับดูแลและการดำเนินงานและการควบคุมโรงเรียนที่ขึ้นอยู่กับอาจารย์ใหญ่

อาจมีบ้างที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาก้าวล้ำเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานของสถานศึกษานอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปได้หากคณะกรรมการและอาจารย์ใหญ่ทราบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมในเรื่องการดำเนินงานและกำลังดำเนินการดังกล่าวด้วยเหตุผลที่ดี สิ่งที่น่ากังวลยิ่งกว่าจากการค้นพบในการวิจัยครั้งนี้คือ ในบางโรงเรียนอาจารย์ใหญ่เป็นผู้มีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนคณะกรรมการมีบทบาทเป็นเพียงที่ปรึกษาหรือให้ข้อสังเกต หรือแนวคิดในการตัดสินใจ การประเมินผลโรงเรียนหรือการวางแผนธุรกิจเท่านั้น

4. คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูง มีลักษณะหลายอย่างเหมือนกัน เช่น

4.1 มีคณะกรรมการอย่างน้อยหนึ่งถึงสองคน ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารองค์กรแบบธรรมาภิบาลมาก่อน โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชน ซึ่งการมีทักษะการบริหารแบบธรรมาภิบาล จะสามารถชี้แจงบทบาทของคณะกรรมการต่อผู้อื่นและสร้างความคาดหวังเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพตามบทบาทของตน

4.2 มีความตระหนักของความรับผิดชอบส่วนบุคคลและส่วนรวม ใส่ใจในการปฏิบัติงานของโรงเรียนและของนักเรียนอย่างแท้จริง ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนโดยการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบธรรมาภิบาล

4.3 อาจารย์ใหญ่ที่เข้าใจธรรมาภิบาลและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ

4.4 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาที่มีทักษะ

4.5 ความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งระหว่างคณะกรรมการและอาจารย์ใหญ่

4.6 ทักษะการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่แข็งแกร่ง (มักมาจากโรงเรียนนอกระบบของรัฐ) และการสร้างวัฒนธรรมความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายและแก้ไขปัญหา

4.7 วัฒนธรรมที่ให้คุณค่าสูงกับประสิทธิภาพและข้อมูลอื่น ๆ และมีทักษะในการวิเคราะห์และใช้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ

4.8 มุ่งเน้นไปที่กิจกรรมการกำกับดูแลที่ปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียนและนักเรียน (มากกว่ากิจกรรมที่อาจต้องใช้เวลา แต่เพิ่มมูลค่าเพียงเล็กน้อย)

4.9 ความคาดหวังที่สูงของคณะกรรมการสถานศึกษาและโรงเรียน

4.10 การจัดการองค์การของคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างแข็งขันเพื่อให้แน่ใจว่าคณะกรรมการมีทักษะที่จำเป็นอย่างลึกซึ้งและหลากหลาย

4.11 วัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก คณะกรรมการทุกคน รวมถึงเจ้าหน้าที่และนักเรียนในขณะเดียวกันก็ตระหนักถึงความขัดแย้งทางผลประโยชน์

4.12 จรรยาบรรณอย่างเป็นทางการและความคาดหวังที่ชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมของคณะกรรมการ

4.13 ความเข้าใจและการปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกลไก กระบวนการของคณะกรรมการ รวมถึงการประชุมแบบไม่ได้เป็นทางการมากเกินไป

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนมีแนวทางดังนี้ 1) การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของคณะกรรมการสถานศึกษา 2) การสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน 3) การพัฒนาทักษะของสมาชิกที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา 4) การสร้างความรู้ด้านการปกครองและทักษะสำหรับอาจารย์ใหญ่ 5) พัฒนาการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน 6) การบริหารจัดการส่วนต่าง ๆ ของคณะกรรมการอย่างมีประสิทธิภาพ 7) การสร้างความตระหนักถึงจรรยาบรรณของคณะกรรมการสถานศึกษา⁸²

โลแกน (Logan D.) ได้ศึกษาเรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์แนวทางปฏิบัติในการเลือกคณะกรรมการโรงเรียนและการเป็นตัวแทนของนักการศึกษาที่เป็นชนกลุ่มน้อยในโรงเรียนใหญ่ โดยดำเนินการวิจัยกับผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวนสิบสองคนที่ถูกระบุโดยคณะกรรมการโรงเรียนและ/หรือเพื่อนร่วมงานที่เกี่ยวข้อง โดยระบุเป็นความเข้าใจในกระบวนการสรรหา ระบุตัว และคัดเลือกในระดับภาคของโรงเรียน นักการศึกษาที่เป็นชนกลุ่มน้อยแล้วได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้เป็นผู้บริหารระดับสูงในคณะกรรมการ จากการวิเคราะห์การตอบสนองและการทบทวนวรรณกรรมในเชิงลึก พบว่า กลุ่มบุคคลนี้มีแนวความคิดที่โดดเด่นของความเป็นผู้นำซึ่งมาจากการมีภาวะผู้นำทางการศึกษา รวมถึงการได้รับทุนการศึกษา มีปัญหาเฉพาะด้านความรู้ มุมมอง และประสบการณ์ชีวิตของนักการศึกษาที่เป็นชนกลุ่มน้อยเนื่องจากการถูกจำกัดเหตุเพราะการได้รับทุนการศึกษา ดังนั้นความเป็นผู้นำทางการศึกษาจึงไม่ได้ถูกนำมาเป็นหลักในการเลือกผู้นำโรงเรียน ผลการวิจัยนี้มีข้อค้นพบที่มีนัยสำคัญที่แสดงให้เห็นรูปแบบความเป็นผู้นำที่ยึดตามความเสมอภาค การมีความสามารถและทักษะเฉพาะ และการเป็นตัวแทนของนักการศึกษาที่เป็นชนกลุ่มน้อยในกลุ่มผู้นำโรงเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการมอบอำนาจจากกระทรวงเพื่อลดช่องว่างต่าง ๆ ลง⁸³

⁸²David Gilchrist and Penny Knight, “Research into Developing Highly Effective School Boards for Independent Public Schools,” (A Report for the Department of Education, Perth, Western Australia, 2015), 2-7.

⁸³Camille D. Logan, “A Critique of School Board Selection Practices and the Under-representation of Racialized Educators in the Principalship” (A thesis for the degree of Doctor of Philosophy Department of Social Justice Education University of Toronto, 2018), 235-236.

สรุป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาอันเนื่องมาจากเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 อีกทั้งกฎกระทรวง พ.ศ. 2564 ได้กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2564 กำหนดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์คณะบุคคลไว้อย่างชัดเจน และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง สถานศึกษาละไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคนกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้โดยรวมได้เป็น 5 บทบาท คือ

- 1) กำกับ (รับทราบและติดตามตรวจสอบ)
- 2) ให้ความเห็นชอบ (พิจารณาและร่วมรับผิดชอบ)
- 3) เสนอ ให้คำปรึกษา และแนะนำ
- 4) ส่งเสริมสนับสนุน เสริมสร้าง และประสานการทำงาน
- 5) แต่งตั้ง ปฏิบัติการ และดำเนินการ

ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษที่มีโครงสร้างคณะกรรมการการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่น รวมทั้งผู้ปกครอง และกลุ่มธุรกิจเอกชน โดยองค์กรท้องถิ่นจะจัดให้มีผู้อำนวยการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น ในการบริหารสถานศึกษาทุกระดับจะมีคณะกรรมการบริหารของสถานศึกษา (school governing body หรือ school governors) รับผิดชอบ อีกทั้งประเทศญี่ปุ่นมีคณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานของสถานศึกษา ส่วนการบริหารสถานศึกษาเป็นอำนาจของผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการสถานศึกษา (Board of Education) มีบทบาทในการดูแลกำกับการบริหารจัดการศึกษาที่สำคัญ และมีเอกลักษณ์เด่นชัด คณะกรรมการมีภารกิจที่สำคัญคือการกำหนดนโยบายสำหรับการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาสถานศึกษาของกรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งส่งผลให้สังคมเข้มแข็งและประเทศชาติก้าวหน้าต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า” มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงอนาคต ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานการวิจัย และระเบียบวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย

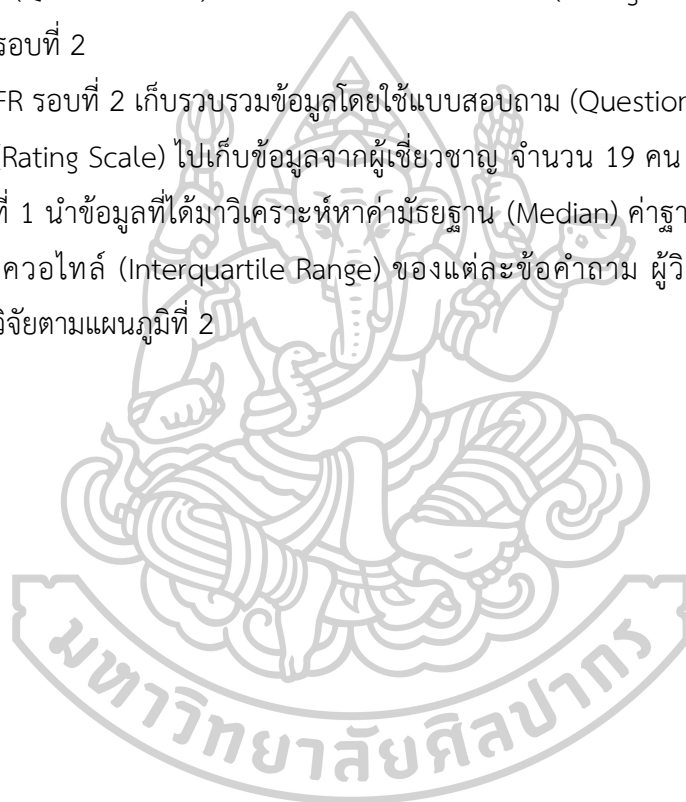
เป็นขั้นตอนการจัดเตรียมโครงการตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ รายงานการวิจัย รายงานของหน่วยงานต่าง ๆ บทความวิทยานิพนธ์ วารสาร เอกสารประกอบการประชุมเสวนาท่างวิชาการ อินเตอร์เน็ต ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ และข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาจัดทำโครงร่างการวิจัย โดยขอคำแนะนำและความเห็นในการจัดทำโครงการวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเสนออนุมัติโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

วิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้าใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผลการวิจัยเพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

EDFR รอบที่ 1 ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ไปสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน พิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 7 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 6 คน กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการ จำนวนทั้งสิ้น 6 คน ใช้เทคนิคการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากตัวแทนดังกล่าวข้างต้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Analysis and Synthesis) พัฒนาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล EDFR รอบที่ 2

EDFR รอบที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ไปเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับรอบที่ 1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อคำถาม ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัยตามแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

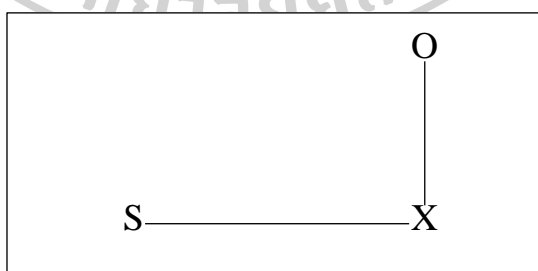
ผู้วิจัยนำผลการวิจัย ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะมาจัดทำรายงานการวิจัยนำเสนอต่อ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ ทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า เป็นการวิจัยเชิงอนาคตใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR เพื่อสะท้อนปรากฏการณ์จริงผ่านมุมมองของคนในบริบทนั้นๆ ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วยแผน แบบการวิจัย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างและพัฒนา เครื่องมือในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นระเบียบวิธีวิจัยเชิงอนาคต โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) โดยใช้แผนแบบการวิจัยศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มี การทดลอง (The One - shot, Non - Experimental Case Study) ได้ดังนี้

เมื่อ	S	หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลที่ได้จากการเลือกเพื่อการวิจัยโดยเทคนิคการวิจัย แบบ EDFR
	X	หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
	O	หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ศึกษาวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน ซึ่งการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติก่อนการเสนอชื่อ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 7 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1.1 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 1.2 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 6 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 2.1 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของกรุงเทพมหานคร
- 2.2 ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือเคยดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- 2.3 ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร หรือเคยดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ หรือเป็นผู้บริหารระดับสูงของกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 6 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 3.1 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 3.2 ดำรงตำแหน่งเป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านนโยบายการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร หรือเป็นนักวิชาการด้านนโยบายการศึกษา

คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ที่กำหนด นำเกณฑ์การคัดเลือกและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสม ครอบคลุม และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ซึ่งได้จากการสรุปผลการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี เอกสาร ตำรา และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในแต่ละขั้นตอน การศึกษาตัวแปรรูปแบบ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDRF เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) สัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน สำหรับ EDRF รอบที่ 1 และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับ EDRF รอบที่ 2

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDRF เพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) สำหรับ EDRF รอบที่ 1 เป็นคำถามปลายเปิดโดยสร้างจากข้อสรุปที่ได้จากผลการวิเคราะห์ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 ท่าน

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับ EDRF รอบที่ 2 สร้างแบบสอบถามโดยสังเคราะห์เอกสารข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในประเด็นต่างๆ ในรอบที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมในรอบที่ 2 โดยกำหนดระดับค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักมีความหมายดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า น้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า น้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล EDFR รอบที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการโดยปรึกษาแนวทางการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามซึ่งใช้ในการรวบรวมข้อมูล EDFR รอบที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำเอกสารข้อมูลจากการสัมภาษณ์รอบที่ 1 จัดทำเป็นเครื่องมือสำหรับ EDFR รอบที่ 2 และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาให้ความเห็นชอบ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมแล้วจึงนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. เก็บข้อมูลรอบที่ 1 ติดต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อสัมภาษณ์ด้วยตนเองใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) เพื่อให้ได้รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญคาดว่าเป็นไปได้และหรือควรจะเป็นในอนาคต

2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นต่างๆในทุกประเด็นที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นเพื่อนำประเด็นเหล่านั้นไปสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าใช้ในการเก็บข้อมูลในการทำ EDFR รอบที่ 2

3. เก็บข้อมูลรอบที่ 2 นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมพิจารณาประเมินค่าโอกาสความเป็นไปได้และหรือควรจะเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มาวิเคราะห์ข้อมูลตรวจสอบความสอดคล้องของคำตอบด้วยวิธีการเชิงสถิติเพื่อแสดงตำแหน่งค่าฐานนิยม (Mode) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ถ้าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญใน EDFR รอบที่ 2 มีความเป็นฉันทามติ (Consensus) ทุกข้อคำถาม ผู้วิจัยจะได้สรุปผลการวิจัยต่อไป

5. นำผลการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยถือเกณฑ์ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง กล่าวคือ ค่ามัธยฐาน (Median) ที่ 3.5 ขึ้นไป และพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบโดยพิจารณาจากค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐาน (Median) กับฐานนิยม (Mode) มีค่าไม่เกิน 1 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ไม่เกิน 1.5

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) รอบที่ 1 ใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ในรอบที่ 2 นำข้อมูลมาใช้ในการคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แปลผลตามเกณฑ์ค่าคะแนนกลาง (Mid-Point) ดังนี้

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median) คือ ค่ากลางของข้อมูลที่อยู่ตรงกลางของข้อมูลทั้งหมดที่ได้นำมาเรียงลำดับไว้ ดังนี้

ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

ค่ามัธยฐาน 1.50 – 2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

ค่ามัธยฐาน 2.50 – 3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง

ค่ามัธยฐาน 3.50 – 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

ค่ามัธยฐาน 4.50 – 5.00 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

2.2 ค่าฐานนิยม (Mode) คือ ค่าความถี่ของระดับคะแนนจาก 1- 5 ของแต่ละข้อ ระดับคะแนนใดที่มีค่าความถี่มากที่สุด ถือเป็นค่าฐานนิยมของข้อนั้น ในกรณีข้อใดมีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากันและระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกันจะถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองเป็นฐานนิยมของข้อนั้น ส่วนกรณีข้อใดมีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากันและระดับคะแนน ไม่อยู่ติดกัน จะถือว่าระดับคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อนั้น

นำค่าฐานนิยมที่คำนวณได้มาหาค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐาน (Median) กับฐานนิยม (Mode) โดยผลต่างต้องมีค่าไม่เกิน 1 จึงถือว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถามนั้นสอดคล้องกัน

2.3 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ได้จากการคำนวณหาค่าความแตกต่างของควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ในแต่ละข้อมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแต่ละข้อไม่สอดคล้องกัน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

สรุป

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า” วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า เป็นการวิจัยเชิงอนาคตใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 รอบ EDFR รอบที่ 1 ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ไปสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน พิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 7 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 6 คน กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการ จำนวนทั้งสิ้น 6 คน EDFR รอบที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จาก EDFR รอบที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Analysis and Synthesis) พัฒนาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับรอบที่หนึ่ง นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลการวิจัยแล้วนำมาเขียนรายงานผลการวิจัย และนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ พิมพ์และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอจบการศึกษาต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต (Future Research) แบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ใน EDFR รอบที่ 1 ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) นำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Analysis and Synthesis) เพื่อพัฒนาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล EDFR รอบที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับรอบที่หนึ่งนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อคำถาม เพื่อหาความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นฉันทามติ (Consensus) โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่าตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป ($Mdn. \geq 3.5$) แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (I.Q.R.) ไม่เกิน 1.5 ($I.Q.R. \leq 1.5$) แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน และค่าสัมบูรณ์ระหว่างค่ามัธยฐาน (Median) กับค่าฐานนิยม (Mode) มีค่าไม่เกิน 1.0 ($|Mdn. - Mo. | \leq 1$) แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันแล้วนำมาสรุปเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน EDFR รอบที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องที่เป็นฉันทามติ (Consensus) ทุกข้อคำถามจึงไม่ต้องดำเนินการ EDFR รอบที่ 3 ต่อไป ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญใน EDFR รอบที่ 1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใน EDFR รอบที่ 2

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญใน EDFR รอบที่ 1

การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญใน EDFR รอบที่ 1 เพื่อทราบภาพรวมของรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) เกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตอบได้อย่างอิสระตามแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Analysis and synthesis) สรุปเนื้อหาการสัมภาษณ์ตามรายละเอียดของแต่ละคนในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 แสดงความคิดเห็นว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มีสภาพปัญหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความรู้ความสามารถไม่ตรงคุณสมบัติ การขอรับรองให้มาร่วมเป็นคณะกรรมการ ความรู้ความสามารถไม่ตรงคุณสมบัติ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเกิดจากความเต็มใจ การขอรับรองและความรู้ความสามารถในการบริหารได้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานท่านอื่น ๆ เมื่อถึงเวลาประชุมจะมาไม่ถึงครึ่งหนึ่งขององค์ประชุม ซึ่งบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่เห็นควรเข้ามายุ่งเกี่ยวกับโรงเรียน ควรมอบให้โรงเรียนดำเนินการ แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนี้ ตั้งบุคคลที่เต็มใจทำงาน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษาซึ่งอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งข้าราชการที่เกษียณอายุราชการแล้วเข้ามาเป็นทีมคณะกรรมการสถานศึกษา โดยคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี เป็นผู้มีความรู้ที่ศรัทธาทางการศึกษาที่ชัดเจน ผู้แทนด้านต่าง ๆ ต้องมีความเหมาะสม มีแนวคิดเชิงบวกต่อการศึกษา หลีกเลี่ยงบุคคลที่มีความขัดแย้ง เป็นบุคคลที่เสียสละในการพัฒนาการศึกษา อีกทั้งควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน นอกจากนี้ความสามารถของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสามารถเป็นวิทยากรให้กับสถานศึกษาได้ สามารถเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการส่งเสริมอาชีพได้

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 แสดงความคิดเห็นว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า สภาพปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ถึง 7 คน ได้แก่ ตัวแทนสถาบันการศึกษาและนักการศึกษา ผู้แทนชุมชน จากสถาบันการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ ทั้งนี้ผู้แทนชุมชนควรเพิ่มจำนวนผู้แทนมากกว่า 1 คน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้แทนชุมชน ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ ส่วนโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ควรกำหนดแค่ 15 คน

เป็นที่ปรึกษาให้กับสถานศึกษาสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องด้านการศึกษากับสถานศึกษาสามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและพร้อมที่จะช่วยเหลือสถานศึกษาทุกเรื่อง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) เพิ่มสัดส่วนผู้แทนชุมชนโดยรณผู้ทรงคุณวุฒิลง 1 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการศึกษาขึ้นไป 3) สามารถแต่งตั้งอนุกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของคณะทำงาน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 แสดงความเห็นว่าเป็นว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านองค์ความรู้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องเข้าใจในทุกแง่มุมของบทบาทในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเนื่องจากเกี่ยวข้องกับนโยบายบ้านวัดโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร 2) ด้านอายุ ไม่ควรกำหนดอายุ 3) การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ เห็นควรด้วยวาระ 4 ปี 2 วาระติดกัน ทั้งนี้ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างความศรัทธาในองค์กร ไม่เห็นสมควรเปลี่ยนถ้าทำหน้าที่ได้ดี เห็นควรให้ต่อเนื่องได้และคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นเกราะป้องกันให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดีผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะเลขานุการต้องรายงานการดำเนินงานวิชาการต่าง ๆ โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้สามารถลดข้อร้องเรียนได้ ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อนำมาพัฒนา ด้านการศึกษาต่อไป 4) ด้านโครงสร้างของผู้แทนชุมชน เห็นควรมีผู้แทนชุมชน 1 คนตามเดิมเนื่องจากถ้า นำมาหลายคนอาจก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งได้ 5) ด้านบทบาทหน้าที่ คำว่ากำกับเห็นควรยกเลิกหรือไม่เห็นด้วยมาร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษา 6) ด้านค่าตอบแทน ควรมีอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นแรงจูงใจในการทำงานแต่จะใช้ คำว่าเบี้ยประชุมแทน 7) ด้านจัดหาห้องทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นด้วยซึ่งเป็นเรื่องสำคัญหากมีห้องทำงานมีวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานคณะกรรมการสถานศึกษาจะสามารถเข้ามาใช้สถานที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรึกษาหารือการทำงานกันได้ 8) แหล่งเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละสถานที่ทั้งนี้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่ดีของงานวิชาการเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาในทศวรรษหน้าควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์มีความรู้ด้านเทคโนโลยีและมีความรู้ด้านการศึกษา และได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาที่พบมากที่สุดคือการไม่เข้าร่วมประชุม ขาดการประสานงานกับโรงเรียน ไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบหรือกฎหมายการศึกษา ไม่ได้แสดงบทบาทอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 แสดงความเห็นว่าเป็นว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเป็นนักพัฒนาโรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนโรงเรียนเป็นผู้มีจิตอาสาพัฒนาโรงเรียนไม่หวังสิ่งตอบแทนและจะต้องมีปณิธานทำสิ่งใดโดยไม่คาดหวังทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนเป็น

เป้าหมายสำคัญ คุณสมบัติไม่จำเป็นต้องรวยแต่ต้องเป็นผู้มีสติปัญญาต้องเป็นผู้ที่มีทุนด้านจิตใจที่งดงาม เป็นบุคคลที่มีทักษะชีวิตมีความจริงใจเป็นผู้มีวินัยเป็นผู้รอบรู้ข่าวสารเพื่อนำมาพัฒนาด้านการศึกษาของโรงเรียนซึ่งสามารถสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารสามารถเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและทั้งนี้ไม่บั่นทอนการทำงานของผู้บริหาร บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ มีส่วนร่วมในการวางแผนรูปแบบ PDCA มีความคิดสร้างสรรค์เช่นหาทุนทางออนไลน์ จัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนโรงเรียนหรือแนะนำแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษากับโรงเรียน เป็นผู้มีทักษะทางด้านสื่อสารได้แก่การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ดีซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่ตนเองเป็นคณะกรรมการสถานศึกษานั้น ๆ และเป็นผู้ที่มีความเต็มใจในการมาพัฒนาการศึกษาโดยไม่หวังผลตอบแทน โครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ ผู้แทนชุมชนควรเพิ่มโครงสร้างมากกว่า 1 คนและโดยลดผู้ทรงคุณวุฒิลง 1 คน ค่าตอบแทน ดังนี้ ควรมีโดยปรับใหม่ใช้คำว่าเบี้ยประชุมหรือค่าพาหนะ ยกเว้นผู้แทนครูและผู้บริหาร เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ส่วนปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) ความคาดหวังส่วนตัว 2) ผลประโยชน์แอบแฝง 3) ไม่มีความสามัคคี 4) ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ถ้า 5) ไม่ควบคุมอารมณ์มีความโอ้อวดแสดงอำนาจ 6) ไม่รู้จักบทบาทของตนเอง

2. กลุ่มผู้บริหารกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 แสดงความเห็นที่เห็นว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานชุดนี้ไม่เป็นทางการเนื่องจากไม่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ควรแก้ไขระเบียบและข้อบัญญัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร วาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี สามารถปรับเปลี่ยนได้ ดังนี้ 1) การประเมินจากคณะกรรมการสถานศึกษาชุดเดียวกัน 2) ประเมินจากผลงานที่ปฏิบัติในแต่ละวาระการดำรงตำแหน่งนั้น ๆ อายุคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ด้านการศึกษาและเป็นผู้มีความเสียสละต่องานด้านการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเป็นผู้ที่รอบรู้ด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร และโรงเรียนควรอำนวยความสะดวกและช่วยประสานงานในด้านการทำงานให้แก่คณะกรรมการเพื่อความรวดเร็วและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 แสดงความเห็นที่เห็นว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) คณะกรรมการสถานศึกษา 2) แนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา 3) บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา 4) สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมี

รายละเอียด ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษา มีหลายประเด็นที่ขอกล่าวถึง ผู้แทนของ กรุงเทพมหานครตามข้อ 6 (5) ไม่ควรเป็นผู้แทนที่มาจากข้าราชการประจำของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษามีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการอยู่ และเห็นควรกำหนดให้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภาเขต 1 คนเป็นกรรมการสถานศึกษาแทนเพื่อจะได้นำงบประมาณของกรุงเทพมหานครหรือของสภาเขตเข้ามาช่วยพัฒนาสถานศึกษาทั้งด้านอาคารสถานที่ ด้านกายภาพด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวิชาการ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรมหาชน ตามข้อ 6 (4) ควรให้ประชาชนที่มีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่แขวงที่เป็นภูมิลำเนาของสถานศึกษาทุกชุมชนร่วมกันคัดเลือกประธานชุมชน รองประธาน กรรมการชุมชน หรือกรรมการชุมชน 1 คน เป็นกรรมการ เนื่องจากประธาน รองประธานกรรมการ มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ทำให้เป็นที่ยอมรับกับประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนนั้น การแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษาในทุกแห่งของกรุงเทพมหานคร ตามข้อ 9 (6) ควรแก้ไขอำนาจจากผู้อำนวยการสำนักการศึกษาเป็นผู้อำนาจเขต เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฉบับปัจจุบัน อำนาจการบังคับบัญชาผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอำนาจของผู้อำนาจเขตและผู้อำนาจเขตจะมีความใกล้ชิดกับคณะกรรมการสถานศึกษาที่อยู่ในท้องที่สถานศึกษาที่ตั้งอยู่มากกว่าสำนักการศึกษา ส่วนแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา กรุงเทพมหานครควรมีการออกแนวทางปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นระเบียบกรุงเทพมหานครให้ชัดเจนเพื่อที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะได้มีความเข้าใจถึงอำนาจหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกันกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาเนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาไม่มีระเบียบปฏิบัติหน้าที่ที่ชัดเจนจึงทำให้บางสถานศึกษาเกิดปัญหาคณะกรรมการสถานศึกษาไปก้าวก่ายการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้น ซึ่งบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา ควรเน้นการให้กรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็กได้แก่ เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสมากขึ้น โดยกรุงเทพมหานครควรแต่งตั้งให้กรรมการสถานศึกษาเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายสิทธิเด็กเพื่อจะได้ช่วยเหลือเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกาย หรือเด็กที่ถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง หรือกรณีอื่น ๆ ส่วนบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในทศวรรษหน้า ควรกำหนดให้เข้าไปช่วยเหลือด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา โดยเฉพาะเรื่องวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ด้านความเป็นอยู่ของนักเรียนที่มีฐานะยากจน ขาดแคลนทุนทรัพย์ เป็นต้น สิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครควรกำหนดให้การตอบแทนกรรมการสถานศึกษาที่ไม่ใช่เป็นตัวเงิน เช่น การยกเว้นการเสียภาษีค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง การเชิดชูเกียรติของกรรมการสถานศึกษาที่เสียสละและ

ทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษาและกรุงเทพมหานคร โดยไม่หวังผลตอบแทน เช่น มอบเกียรติบัตร ยกย่องในวันสำคัญของกรุงเทพมหานคร

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 แสดงความเห็นที่เห็นว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบริบททั่วไป ดังนี้ การศึกษาของประเทศ การจัดการศึกษามีอยู่หลายหน่วยงาน และหลายสังกัดมากเกินไป การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของตนเองโดยไม่เท่าเทียมกันทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน เมื่อจบการศึกษาไปแล้วความรู้จะไม่เท่าเทียมกัน กรุงเทพมหานครมีจุดแข็งด้านงบประมาณที่ดีกว่าของกระทรวงศึกษาธิการคุณภาพดีกว่าสำนักงานคณะกรรมการศึกษาชั้นพื้นฐานและเทศบาล ปัญหาของกรุงเทพมหานครที่ส่งผลต่อการศึกษา ได้แก่ 1) การโยกย้าย ภูมิภคณาของผู้ปกครอง 2) บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาอย่างเข้มแล้ว มีการโยกย้ายกลับภูมิภคณาเมื่อถึงเกณฑ์ที่สามารถโยกย้ายได้ 3) การเติบโตของโรงเรียนในเขตรอบนอก ของกรุงเทพมหานครถูกใช้มากขึ้นส่งผลให้ขาดสถานที่และบุคลากร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการเป็นผู้คอยสนับสนุนสถานศึกษานั้น ๆ โดยบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) มีความจำเป็นในด้านวิชาการมากขึ้น 2) เป็นผู้ส่งเสริมบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ให้สถานศึกษา คุณสมบัติด้านอายุต้องมีอายุ 25 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป คุณวุฒิการศึกษา มีหลายองค์ประกอบ ดังนี้ องค์กรชุมชน 1 คน มองว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญเนื่องจาก รอบรู้ด้านบริบทของชุมชนนั้น ๆ สามารถเป็นผู้ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่นและ เป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษามีความก้าวหน้า 2) มุ่งเน้นให้นักเรียนในทศวรรษหน้าอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและมีความสุขซึ่งเป็นบทบาทส่วนหนึ่งของคณะกรรมการสถานศึกษา 3) คณะกรรมการสถานศึกษา และโรงเรียนต้องมุ่งเน้นส่งเสริมงานวิชาการและงานอาชีพให้กับนักเรียน บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนี้ 1) ส่งเสริม ให้โรงเรียนกับชุมชนเอื้อต่อการเรียนการสอนมากขึ้น 2) มุ่งเน้นให้นักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาได้ 3) นักเรียนมีอาชีพติดตัวเมื่อจบการศึกษา ด้านการสังเกตการสอน ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้รับเชิญจากผู้บริหารร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสังเกตการสอน สำหรับการสะท้อนความคิด ให้นำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อ ส่งผลย้อนกลับพัฒนาการเรียนการสอนของคุณครู ซึ่งวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี 2 วาระติดกัน จะมีข้อดีและข้อเสีย ดังนี้ ข้อดี ให้ยกเลิกระเบียบข้อนี้และให้กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานดำรงตำแหน่งไปตลอด ซึ่งส่งผลให้มีความต่อเนื่องเมื่อได้บุคคลที่มีคุณภาพ ข้อเสีย คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจะเข้ามามีอำนาจและก้าวร้าวกับสถานศึกษามากเกินไปเนื่องจากคิดว่าเป็นตนเองเจ้าของสถานศึกษานั้น ๆ ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 1-7 คน เห็นควรให้รลไปเป็นตัวแทนชุมชนตามขนาดของชุมชน 2) ควรมีผู้แทนจากมหาวิทยาลัย 1-2 คน ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่บริเวณ

ใกล้เคียงพื้นที่ของชุมชน 3) ข้าราชการบำนาญด้านการศึกษา ยกเว้นผู้อำนวยการสถานศึกษาคนเดิม เนื่องจากจะมี อำนาจครอบด้านความคิด ค่าเบี้ยประชุมค่าตอบแทน เห็นควรเนื่องจากจะสร้าง แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 แสดงความเห็น ว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาท โดยประธานกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทสำคัญ คือ 1) ติดตามการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครู 2) การให้เกียรติซึ่งกันและกันของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา 3) สะท้อน ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา 4) ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของทางราชการ 5) ระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษา ผู้แทนองค์กรชุมชน เห็นควรให้มี 1 คน วาระการดำรง ตำแหน่ง 4 ปี 2 วาระติดกัน ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้ไม่เห็นด้วยเนื่องจากมีการบริหารจัดการ ได้ในขั้นตอนการสรรหา ถ้าบุคคลใดไม่มาเข้าร่วมประชุมหรือไม่สามารถติดต่อได้ คณะกรรมการที่มา เข้าร่วมประชุม นั้น สามารถโหวตให้ออกได้ เบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน ควรจะให้กับคณะกรรมการ สถานศึกษาที่มาประชุม คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนี้ 1) มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษาเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีส่วนคณะกรรมการด้านอื่นๆ ไม่ได้จำกัดวุฒิ การศึกษา การสังเกตการสอน สามารถร่วมสังเกตการสอนกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูเพื่อสะท้อน การจัดการเรียนการสอนของครูส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาที่ดีขึ้น อีกทั้งโรงเรียนควรอำนวยความสะดวกและช่วยประสานงานในด้านการดำเนินงานให้แก่คณะกรรมการเพื่อความรวดเร็วและคล่องตัวใน การปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนการจัดหาสื่อ เทคโนโลยี และส่งเสริมเวทีการแสดงความคิดเห็นสำหรับนักเรียนให้นักเรียนกล้าแสดงออกได้อย่าง เหมาะสม

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 แสดงความเห็น ว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบริบททั่วไป ส่วนใหญ่มี ความคุ้นเคยกับผู้อำนวยการสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องการการระดมทุน เพื่อใช้ในการพัฒนา สถานศึกษา จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) สัดส่วนตามความถนัด ของ คณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านกฎหมาย และด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น ระดับการศึกษาเป็นผู้มีการศึกษาไม่ น้อยกว่าปริญญาตรี และเป็นผู้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี เป็นผู้มีความรู้ด้านการศึกษา ได้แก่ เป็นบุคคล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารหน่วยงาน เช่น เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการเขต เคยดำรง ตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ประเด็นด้านเงินเบี้ยประชุม ดังนี้ ควรจะมีเบี้ยประชุมตามสมควร เพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งการประสานงานและการจัดกิจกรรมระหว่างโรงเรียนและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีความสะดวกรวดเร็ว โดยนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนา

เช่น การจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อปรึกษาหารือกันนอกวาระประชุม เป็นต้น และคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการมีปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานระหว่างคณะกรรมการ
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้วยตนเองเพื่อความเข้มแข็งในการทำงาน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 แสดงความเห็นว่าเป็นที่ 6 รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า คุณสมบัติทั่วไป ดังนี้ 1) มีจิต
 สาธารณะ มีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อการศึกษาของกรุงเทพมหานคร 2) มีความพร้อมด้านโทรศัพท์แต่มีจิต
 วิญญาณในการเสียสละ ด้านความพร้อม ดังนี้ 1) จิตใจ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ต่อโรงเรียน
 2) วิสัยทัศน์ มีมุมมองด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยี สามารถสนับสนุนความขาดแคลนของ
 สถานศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การเรียน สื่อที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่ทาง
 ราชการไม่สามารถสนับสนุนอย่างเพียงพอได้ 3) เป็นผู้ขับเคลื่อน เป็นผู้ให้ข้อมูล มีทักษะด้านอาชีพ
 ส่งเสริมด้านวิชาชีพ ให้กับเด็กได้ตามความถนัดของเด็ก 4) การประสานงานภายนอก มี Connection
 ด้านการศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีการประสานงานบุคคลภายนอก (องค์กรเอกชนหรือหน่วยงาน
 ภายนอก) เพื่อเป็นที่ปรึกษาในการขับเคลื่อนการศึกษาของสถานศึกษา 5) เป็นผู้นำ เป็นผู้ให้ความ
 ร่วมมือกับสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างก้าวหน้า ช่วยคิด ช่วยทำ ช่วย
 รับผิดชอบ ทั้งนี้โรงเรียนต้องใจกว้างเปิดรับในการเปลี่ยนแปลงและผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องเป็น
 ผู้นำในการเปลี่ยนแปลง 6) เป็นผู้ส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน สามารถปกป้องนักเรียนได้และให้
 คำแนะนำกับนักเรียนได้ ซึ่งผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นหนึ่งในคณะกรรมการสถานศึกษาต้องเปลี่ยน
 แนวความคิดใหม่ ๆ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอและเป็นผู้นำทางความคิด ตัวอย่างโรงเรียนที่มี
 คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีความเข้มแข็งจะส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนา สามารถเติมเต็ม
 ต่อยอด แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ไปยังกลุ่มอื่น ๆ ได้ ระดับการศึกษาในมุมมองของท่าน ดังนี้
 1) ไม่สามารถวัดความตั้งใจความมุ่งมั่นได้ 2) ให้ความสำคัญกับผู้ที่มีจิตวิญญาณ มีจิตสาธารณะ มากกว่า
 ระดับการศึกษา 3) เป็นแบบอย่างให้บุคคลยอมรับได้ ในส่วนอายุของคณะกรรมการสถานศึกษา ต้อง
 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป วาระการทำงาน 2 วาระ (4 ปี) ติดต่อกัน ดังนี้ ข้อดี โรงเรียนได้ประโยชน์ถ้าหาก
 คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีคุณภาพ ข้อเสีย จะเป็นการผูกขาดอำนาจ ของการเป็นผู้มี
 อิทธิพลต่อสถานศึกษา และจะเป็นผู้ขัดขวางความเจริญของสถานศึกษา โครงสร้างมีความเหมาะสม
 ในสัดส่วนของผู้แทนองค์กรชุมชน ค่าตอบแทน คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานต้องมาจากผู้ที่มี
 จิตใจในการพัฒนาส่งเสริมการศึกษาไม่หวังผลตอบแทน จึงไม่เห็นด้วยที่จะมีค่าตอบแทน การสังเกต
 การสอน ประเด็นนี้ สามารถทำได้ ดังนี้ 1) สถานศึกษาต้องมีคู่มือหรือเครื่องมือในการสังเกตการสอน
 ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา 2) มีความชัดเจนของเครื่องมือและต้องควบคุม คณะกรรมการ
 สถานศึกษาให้อยู่ในกรอบของการสังเกตการสอนโดยผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องดูแลและ ควบคุม
 ให้ดี 3) ทำความเข้าใจกับข้าราชการครูที่ได้รับการสังเกตการสอน ให้เข้าใจบทบาทของคณะกรรมการ

สถานศึกษาที่เข้ามาทำหน้าที่อย่างชัดเจน 4) การสังเกตการสอนโดยวิธีการ Monitor ด้วยการเสริมเชิงบวก ทั้งนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้าจะต้องเป็นผู้ที่สมาร์ท มุ่งมั่น ตั้งใจ มีวิสัยทัศน์ มีจิตอาสา

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 แสดงความเห็นที่เห็นว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า 1. ด้านองค์ประกอบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) ให้ความสำคัญกับผู้แทนชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนเป็นเจ้าของและ เป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างยิ่ง 2) ผู้ทรงคุณวุฒิมีมุมมองด้านการบริหารโรงเรียนอย่างทะลุเลื้อทำงานให้การศึกษาสำเร็จตามเป้าหมาย 2. ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) เพิ่มนักเรียนเข้ามามีบทบาทเป็นตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาเนื่องจากการศึกษาต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 2) ผู้แทนศาสนา ต้องส่งเสริมคุณธรรม และสำคัญมากเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน 3) ผู้มีอุปการะคุณของโรงเรียนควรให้เกียรติเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน 4) เพิ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องสุขภาพด้านสาธารณสุขของนักเรียน 5) ครูผู้เกษียณอายุราชการเข้ามาเป็นจิตอาสาในการส่งเสริม 3. ด้านคุณธรรมสามารถบริหารจัดการร่วมกับโรงเรียนได้ คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าใจโรงเรียน 2) การรู้จักโรงเรียนอย่างลึกซึ้ง 3) สามารถ SWOT ANALYSIS รู้ทุกแง่มุมของโรงเรียน อาทิ เศรษฐกิจ ปัญหา ของคนในชุมชน 4) สามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาโรงเรียน 5) สนองความต้องการของผู้เรียนทั้งในห้องและนอกห้องเรียนเช่นสนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียนให้เหมาะสมเด็กบกพร่องด้านต่างๆคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาให้มีศักยภาพในทุกมิติ ข้อจำกัด ดังนี้ บางชุมชนในกรุงเทพฯ ไม่มีคุณสมบัติดังที่กล่าวมา ทั้งนี้เนื่องจากเป็นไปตามสภาพของชุมชนและตามบริบทของสถานที่นั้น ๆ ด้านวุฒิการศึกษา ดังนี้ ไม่จำเป็นต้องจบระดับปริญญาตรีแต่มีคุณสมบัติในด้านคุณธรรมเนื่องจากบุคคลผู้มีความดีคุณธรรมจะสามารถส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาได้ อายุ ดังนี้ ไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ยกเว้นผู้แทนนักเรียน วาระการทำงาน ดังนี้ ไม่เห็นด้วยกับโครงสร้างปัจจุบันเนื่องจากผู้มีความประสงค์ในการเข้ามาพัฒนาการศึกษาจะมีความเต็มใจในการทำงานทั้งนี้จะไม่แสวงหาผลประโยชน์ จากการเข้ามาทำงานซึ่งสามารถทำงานได้ไม่จำกัดวาระ บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องเป็นผู้ที่รักษาท้องถิ่น รักษาดีรุ้ประวัติศาสตร์ ศึกษาท้องถิ่น ด้านค่าตอบแทน ดังนี้ เห็นควรมีเบี้ยประชุมหรือค่าพาหนะในการเดินทางมาเข้าร่วมประชุม ด้านผู้แทนชุมชน ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้แทนชุมชน 3 คนโรงเรียนขนาดกลางมีผู้แทนชุมชน 2 คนโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้แทนชุมชน 1 คนโดยลดสัดส่วนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ในพื้นที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและบริษัทที่อยู่ในพื้นที่ของโรงเรียนที่สังกัดอยู่ ต้องดูแลสถานศึกษานั้น ๆ โดยให้เงินอุดหนุนและทรัพยากรในการบริหารจัดการโรงเรียน สำนักงาน เขต มีหน้าที่สำรวจสำมะโนประชากรและทำให้ทราบว่าประชากรในพื้นที่ประกอบอาชีพอะไรทั้งนี้ สามารถนำผู้มีคุณสมบัติและความรู้เข้ามาบริหารงานในโรงเรียนได้ การสรรหาคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมาจากการสรรหาและจากการประชุมแนวปฏิบัติเดียวกันกับการสรรหา สภาวัฒนธรรมทั้งนี้มีตัวแทนครูตัวแทนผู้นำศาสนาตัวแทนผู้ประกอบการเข้าร่วมประชุมด้วย โดยกำหนด บทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการเขตเกี่ยวกับด้านการศึกษาให้ชัดเจน ผู้มีอำนาจระดับประเทศซึ่ง หน่วยงานของรัฐต้องรู้ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนโดยแท้จริง อำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ การกำกับ มีส่วนร่วมการพิจารณาจัดทำ ให้ ความเห็นชอบอนุญาตธรรมเนียมของโรงเรียน สามารถบริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คุณวุฒิ ไม่น้อยกว่าปริญญาตรีทั้งคณะ การบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องสามารถบริหารงานบุคคลได้ สามารถสรรหาผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู เข้ามาทำงานที่ โรงเรียนโดยมีหน้าที่ส่งรายชื่อเข้าให้ส่วนกลางคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณา คัดเลือกให้เข้ามาทำงานในโรงเรียนนั้น ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งดังนี้ วาระ 4 ปี 2 วาระ ติดต่อกันให้ตัดออก โครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้โดยเฉพาะผู้แทนชุมชน โรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้แทนชุมชน 3 คน โรงเรียนขนาดกลางมีผู้แทนชุมชน 2 คน และโรงเรียนขนาด เล็กมีผู้แทนชุมชน 1 คนโดยการปรับลดผู้ทรงคุณวุฒิลงตามลำดับ โรงเรียนควรจัดให้มีห้องทำงานให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทำงานพร้อมทั้งเปิดอิสระในการทำงาน การสังเกตการสอน ของครูสามารถทำได้แต่ไม่มีสิทธิแสดงความคิดเห็นโดยตรงกับคุณครูทั้งนี้ให้ความคิดเห็นในการ บริหารงานโรงเรียนต่อผู้บริหารโรงเรียนได้เท่านั้น ส่วนค่าตอบแทนได้จากการบริจาคของบริษัทใน ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่นั้นๆเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 แสดงความเห็น ว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติทั่วไปของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1. เป็นผู้รอบรู้ด้านเทคโนโลยี 1) เป็นผู้มีความยืดหยุ่นในการทำงาน 2) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ 2. ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ ผู้แทน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภายใน 15 คนต้องมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่บริการเข้ามา เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนผู้แทนชุมชนเห็นควร มีโครงสร้างแบบเดิมเนื่องจากต้องการแค่ ความร่วมมือในชุมชนหากมีเพิ่มมากขึ้นจะมีอำนาจต่อรองหรือไม่จะเกิดความขัดแย้ง 3. คุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) วุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาตรี 2) อายุ 20 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปเนื่องจากมุมมองในด้านการ มีวิสัยทัศน์การมองโลกและมีต้นทุนของชีวิต 3) วาระ 4 ปี ติดต่อกัน 2 วาระเห็นด้วยเนื่องจาก จะได้ทำงานอย่างต่อเนื่อง 4. ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) ประสานการทำงานกับโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา 2) ศึกษาข้อมูลหรือบริบทของสถานศึกษาก่อนล่วงหน้าที่จะเข้ารับหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การระดมทุน ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และสนับสนุนนักเรียนได้จริง 5. ด้านงานวิชาการ โดยการนิเทศภายใน เห็นควรให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นิเทศภายใน 1 ครั้งต่อ 1 ภาคเรียนพร้อมกับคณะกรรมการของโรงเรียนทั้งนี้ให้นำเสนอผลการนิเทศต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นการสะท้อนการจัดการเรียนการสอนของครู 6. ค่าตอบแทนหรือค่าพาหนะสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นควรเนื่องจากเป็นแรงจูงใจและสมควรได้รับ 7. ด้านสถานที่ในการทำงาน เห็นว่าไม่จำเป็นเนื่องจาก ห้องประชุมในการประชุมแต่ละครั้งมีอยู่แล้ว ทั้งนี้หากมีห้องทำงานจะเข้ามามีความเป็นเจ้าของ 8. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ สถานศึกษา ต้อง รู้จักใช้ประโยชน์ของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ได้สูงสุดกับระเบียบ ที่เกิดขึ้น หรือที่มีอยู่ด้วยความจริงใจไม่ใช่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาตรายางเท่านั้น ทั้งนี้ส่วนหนึ่งจะให้ประโยชน์ด้านการจัดการศึกษาอย่างก้าวหน้าแก่สถานศึกษานั้น ๆ

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 แสดงความเห็น ว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) เป็นผู้รอบรู้ด้านเทคโนโลยี 2) เป็นผู้มีจิตอาสา ด้านโครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีสัดส่วนมีความเหมาะสมเนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มาจากคนในพื้นที่ชุมชนนั้น ๆ ด้านบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) ประสานการทำงานกับโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) บทบาทเป็นผู้แทนชุมชนเพื่อสถานศึกษาในชุมชนของตนเอง ด้านคุณธรรมสามารถบริหารจัดการร่วมกับโรงเรียนได้ คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเข้าใจบริบทของโรงเรียน อาชีพของผู้ปกครองนักเรียน เศรษฐกิจ ปัญหา ของคนในชุมชน และสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาโรงเรียน ด้านวุฒิการศึกษา ดังนี้ ไม่จำเป็นต้องจบระดับปริญญาตรีแต่มีคุณสมบัติในด้านคุณธรรมเนื่องจากบุคคลผู้มีคุณธรรมจะสามารถส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาได้ อายุ ดังนี้ ไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ยกเว้นผู้แทนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเนื่องจากจะต้องเป็นผู้ที่มีจิตอันเป็นและสาธารณะเข้ามาร่วมพัฒนาโรงเรียนในชุมชนของตนเอง อีกทั้งคณะกรรมการต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา เช่น การวางแผนกลยุทธ์และการวางแผนกิจกรรมโครงการของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในและสามารถวิพากษ์งานด้านการศึกษาได้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการมีปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกันเองเพื่อความเข้มแข็งของทีม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน และคณะกรรมการต้องมีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) และสามารถให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน พบว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ทางด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่า ผู้แทนของคณะกรรมการไม่ควรมีความเกี่ยวข้องกับข้าราชการประจำ เนื่องจากมีผู้บริหารสถานศึกษาอยู่แล้ว ระบบการสรรหาตัวแทนคณะกรรมการต้องเพิ่มเติมพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อพิทักษ์รักษาสวัสดิ์เด็กเข้ามาด้วยเพื่อสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทันทีหรือกรณีอื่น ๆ หรือเพิ่มเติมผู้แทนด้านการสาธารณสุขเพื่อให้ความรู้และช่วยเหลือด้านการอนามัยของนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ผู้แทนจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้รับรู้บริบทของโรงเรียน โครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนสามารถเพิ่มลดตามข้อมูลนักเรียนได้อย่างยืดหยุ่น รูปแบบการสรรหาคณะกรรมการฯ ควรมี 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบที่ตามกฎกระทรวง และ 2) แบบอิสระที่โรงเรียนกำหนดเองได้ ควรแก้ไขระเบียบและข้อบัญญัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีความทันสมัย วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการฯ สามารถปรับเปลี่ยนได้ในทันทีหลังจากการประเมินหรือพิจารณาผลการปฏิบัติงาน โดยไม่ต้องรออนครบวาระและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหาคณะกรรมการของโรงเรียนได้ด้วย

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความใกล้ชิดกับโรงเรียน และชุมชนเป็นอย่างมากไม่ควรมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับข้าราชการประจำของ กทม. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเป็นที่ปรึกษา คุณสมบัติของคณะกรรมการไม่ควรต่ำกว่าระดับปริญญาและเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารหน่วยงาน เช่น เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขต หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อที่จะสามารถแลกเปลี่ยนมุมมองทางการศึกษาระหว่างกันได้อย่างเข้าใจ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์พร้อมที่ช่วยเหลืองานการศึกษาในทุก ๆ ด้าน สำหรับ การคัดเลือกคณะกรรมการควรมาจากการสมัคร ซึ่งมีความประสงค์ และเต็มใจและมีจิตอาสาที่จะเข้ามาร่วมพัฒนาการศึกษา ไม่ใช่มาจากการขอร้องเพื่อให้ครบตามองค์ประกอบเพียงเท่านั้น

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไปอีกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องมุ่งเน้นส่งเสริมงานวิชาการและงานอาชีพให้กับนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับผู้บริหารช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยรับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษา ร่วมกันปรับปรุง

แก้ไข ให้การสนับสนุนการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อสถานศึกษาได้ในกรณีที่เกิดความขาดแคลน ด้านงบประมาณและส่งเสริมเวทีการแสดงความคิดเห็นสำหรับนักเรียน ร่วมมือกันประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรและส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน ร่วมกันเป็นแกนนำในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนจัดการศึกษา โรงเรียนควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมการนิเทศภายในและสามารถวิพากษ์งานด้านการศึกษาได้ เช่น เข้าไปสังเกตการณ์การสอน และให้ความคิดเห็นผ่านผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปแนะนำแก่ครูผู้สอน ให้การมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา เช่น การวางแผนกลยุทธ์และการวางแผนกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียน (SWOT ANALYSIS) ช่วยผู้บริหารโรงเรียนในการลดความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้สถานศึกษาเกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนาการศึกษา และมีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) และสามารถให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องติดตามการทำงานของโรงเรียนให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้อยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อไปอีกว่า ต้องมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการอบรมเพื่อพัฒนาคณะกรรมการให้มีความรู้ที่หลากหลาย และมีสมรรถนะที่สูงขึ้น ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานของคณะกรรมการที่ร่วมพัฒนาโรงเรียนแก่สาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ และสื่ออื่น ๆ โรงเรียนควรมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนเพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนาการศึกษาสร้างความเข้าใจกับคณะครูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการประสานงานเชื่อมโยงกิจกรรมได้สะดวกรวดเร็ว โดยนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนา เช่น การจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อปรึกษาหารือกันนอกวาระประชุม เป็นต้น และคณะกรรมการควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการมีปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานระหว่างคณะกรรมการด้วยกันเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งของทีมคณะกรรมการโรงเรียน โรงเรียนควรมีสถานที่ทำงานให้กับคณะกรรมการเพื่อเป็นสถานที่สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรึกษาหารือนอกเหนือจากเวลาประชุมตามวาระ ควรจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการด้วยเช่นกัน เช่น เบี้ยประชุม ค่าเดินทาง หรือการเชิดชูเกียรติในการความเสียสละและการทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษาเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานแก่คณะกรรมการ เป็นต้น

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Analysis and synthesis) จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีประเด็นที่เป็นแนวโน้มเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ด้าน คือ

1) ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ที่ไม่มีโครงร่างมาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบบสอบถามความคิดเห็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) เพื่อนำส่งไปรษณีย์กลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับรอบที่หนึ่งแสดงความคิดเห็นในรอบที่ 2 แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใน EDFR รอบที่ 2

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญใน EDFR รอบที่ 1 มาพัฒนาและสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลใน EDFR รอบที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับรอบที่หนึ่ง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อคำถาม เพื่อหาความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นฉันทามติ (Consensus) ตามรายละเอียดที่ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1. โครงสร้างของ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้องมี ความเหมาะสมกับ จำนวนนักเรียน เพิ่มลด ตามข้อมูลจำนวน นักเรียนได้อย่างยืดหยุ่น	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. การสรรหาตัวแทน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ต้องเพิ่มเติมพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น เพื่อพิทักษ์รักษา สิทธิเด็กเข้ามาด้วยเพื่อ สามารถ ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่าง ทันที	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
3. ควรมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่เป็น ผู้แทนจากมหาวิทยาลัย ในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้รับรู้ บริบทของโรงเรียน เพื่อที่จะสามารถชี้แนะ แนวทางการจัด การศึกษาที่เหมาะสม หรือเป็นพี่เลี้ยงให้กับ โรงเรียนได้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มัธยม ฐาน (Mdn.)	ฐาน นิยม (Mo)	มัธยม ฐาน – ฐาน นิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับ ความคิด เห็น	ความ สอดคล้อง ของผู้ เชี่ยวชาญ
4. โครงสร้างจำนวน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควร ระบุแบบปลายเปิด ตามที่โรงเรียนเห็นว่า มีความเหมาะสมสามารถ ยืดหยุ่นได้ตามบริบท ของพื้นที่โรงเรียนนั้น ๆ	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
5. การแต่งตั้ง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควร เพิ่มเติมผู้แทนด้านการ สาธารณสุขเพื่อให้ ความรู้และช่วยเหลือ ด้านสุขภาพอนามัยของ นักเรียน และบุคลากร ในโรงเรียน	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
6. รูปแบบการสรรหา คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควรมี 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบที่ตาม กฎกระทรวง และ 2) แบบอิสระที่โรงเรียน กำหนดเองได้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
7. ระเบียบปฏิบัติ สำหรับคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นของ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร พื้นฐานควรมีความ ยืดหยุ่นเพื่อปรับเปลี่ยน ได้ตามความเหมาะสม ตามสถานการณ์	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยม (Mdn.)	มัธยม (Mo)	มัธยม – มัธยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
8. ควรแก้ไขระเบียบ และข้อบัญญัติ คณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ให้ มีความทันสมัย	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
9. วาระการดำรง ตำแหน่งของ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐานของโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร สามารถปรับเปลี่ยน ได้ในทันทีหลังจาก การประเมินหรือ พิจารณาผลการ ปฏิบัติงาน โดยไม่ ต้องรออนครบวาระ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา - ฐานนิยม Mdn. - Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
10.ควรให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการสรรหา คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตามตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ประเด็น ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้อง กันอย่างเป็นฉันทามติในทุกประเด็น โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 3.5 ($Mdn. \geq 3.5$) ค่าสัมบูรณ์ระหว่างค่ามัธยฐาน (Median) กับ ค่าฐาน นิยม (Mode) มีค่าไม่เกิน 1.0 ($|Mdn. - Mo. | \leq 1$) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 ($IQR. \leq 1.5$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อคำถาม ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นในข้อคำถามในระดับมากที่สุด ($4.5 \leq Mdn. \leq 5.0$) ดังนี้ โครงสร้างของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน เพิ่มลดตามข้อมูลจำนวนนักเรียนได้อย่างยืดหยุ่น (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) การสรรหาตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้อง เพิ่มเติมพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น เพื่อพิทักษ์รักษาสิทธิเด็ก เข้ามาด้วยเพื่อสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทันที (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0,$

IQR. = 0) ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
 ที่เป็นผู้แทนจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้รับรู้อิทธิพลของโรงเรียน เพื่อที่จะสามารถชี้แนะแนว
 ทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสม หรือเป็นที่ปรึกษาให้กับโรงเรียนได้ (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. –
 Mo. | = 0, IQR. = 0) โครงสร้างจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด
 กรุงเทพมหานครควรระบุแบบปลายเปิดตามที่โรงเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมสามารถยืดหยุ่นได้ตาม
 บริบทของพื้นที่โรงเรียนนั้น ๆ (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. – Mo. | = 0, IQR. = 0) การแต่งตั้ง
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรเพิ่มเติมผู้แทนด้านการ
 สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้และช่วยเหลือด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน
 (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. – Mo. | = 0, IQR. = 0) รูปแบบการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมี 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบที่ตามกฎกระทรวง
 และ 2) แบบอิสระที่โรงเรียนกำหนดเองได้ (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. – Mo. | = 0, IQR. = 0)
 ระเบียบปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมี
 ความยืดหยุ่นเพื่อปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมตามสถานการณ์ (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. –
 Mo. | = 0, IQR. = 1) ควรแก้ไขระเบียบและข้อบัญญัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ
 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีความทันสมัย (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. – Mo. | = 0, IQR.
 = 0) วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด
 กรุงเทพมหานคร สามารถปรับเปลี่ยนได้ในทันทีหลังจากการประเมินหรือพิจารณาผลการปฏิบัติงาน
 โดยไม่ต้องรอจนครบวาระ (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. – Mo. | = 0, IQR. = 0) ควรให้ชุมชนเข้ามา
 มีส่วนร่วมในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
 (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. – Mo. | = 0, IQR. = 0)

รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษ
 หน้า ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียน
 ผู้เชี่ยวชาญยังมีความคิดเห็นต่อไปว่า ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการ
 ปรับเปลี่ยนและกำหนดให้ชัดเจนเพื่อให้การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเกิดความยั่งยืนได้
 รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านคุณสมบัติ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
11. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง ไม่มีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับข้าราชการ ประจำของ กรุงเทพมหานคร	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
12. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง เป็นผู้ที่มีความเสียสละ ด้านเวลา ด้าน ความคิด และกำลัง ทรัพย์บางส่วนเพื่อเอื้อ ประโยชน์แก่โรงเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านคุณสมบัติ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
13. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควรมี ความรู้ และมีความ ถนัดในงานด้าน การศึกษาเพื่อให้ คำแนะนำแก่โรงเรียน ได้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
14. คุณสมบัติของ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครไม่ ควรต่ำกว่าระดับ ปริญญา เพื่อที่จะ สามารถแลกเปลี่ยน มุมมองทางการศึกษา ระหว่างกันได้อย่าง เข้าใจ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านคุณสมบัติ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
15. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควร เป็นผู้มีประสบการณ์ ในการบริหาร หน่วยงาน เช่น เคย ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการเขต หรือ ผู้อำนวยการ สถานศึกษา เป็นต้น	5	5	0	4	5	1	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
16. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควร เป็นคนรุ่นใหม่ มี ความรู้ความสามารถ ด้านเทคโนโลยี และ ข้อมูลข่าวสาร	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านคุณสมบัติ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
17. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่เป็น ผู้แทนองค์กรชุมชน ควรรอบรู้ด้านบริบท ของชุมชนและเป็นผู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ของ ท้องถิ่นได้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
18. การคัดเลือก คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควร มาจากการสมัคร ซึ่งมี ความประสงค์ และ เต็มใจที่จะเข้าร่วม พัฒนาการศึกษา ไม่ใช่ มาจากการขอร้อง เพื่อให้ครบตาม องค์ประกอบ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านคุณสมบัติ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	มัธยฐาน (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
19. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่เป็น ผู้แทนองค์กรชุมชน ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ใน พื้นที่	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
20. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง เป็นผู้มีทักษะทางด้าน การสื่อสารที่ดี รอบรู้ ข่าวสาร	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตามตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ประเด็น ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้อง กันอย่างเป็นฉันทามติในทุกประเด็น โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 3.5 (Mdn. \geq 3.5) ค่าสัมบูรณ์ ระหว่างค่ามัธยฐาน (Median) กับ ค่าฐาน

นิยม (Mode) มีค่าไม่เกิน 1.0 ($| \text{Mdn.} - \text{Mo.} | \leq 1$) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 ($\text{IQR.} \leq 1.5$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อคำถาม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในข้อคำถามในระดับมากที่สุด ($4.5 \leq \text{Mdn.} \leq 5.0$) ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องไม่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับข้าราชการประจำของกรุงเทพมหานคร (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละด้านเวลา ด้านความคิด และกำลังทรัพย์บางส่วนเพื่อเอื้อประโยชน์แก่โรงเรียน (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมีความรู้ และมีความถนัดในงานด้านการศึกษาเพื่อให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้ (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 0$) คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไม่ควรต่ำกว่าระดับปริญญา เพื่อที่จะสามารถแลกเปลี่ยนมุมมองทางการศึกษาระหว่างกันได้อย่างเข้าใจ (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารหน่วยงาน เช่น เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขต หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นต้น (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 1$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรเป็นคนรุ่นใหม่ มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสาร (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ เป็นผู้แทนองค์กรชุมชนควรรอบรู้ด้านบริบทของชุมชนและเป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ของท้องถิ่นได้ (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 0$) การคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมาจากการสมัคร ซึ่งมีความประสงค์ และเต็มใจที่จะเข้ามาร่วมพัฒนาการศึกษา ไม่ใช่มาจากการขอร้องเพื่อให้ครบตามองค์ประกอบ (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 1$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน ต้องมีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่ (SWOT ANALYSIS) (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องเป็นผู้มีทักษะทางการสื่อสารที่ดี รอบรู้ข่าวสาร (ค่าสถิติ $\text{Mdn.} = 5, | \text{Mdn.} - \text{Mo.} | = 0, \text{IQR.} = 1$)

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพที่ดี มีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นมิตรเหมาะสมกับหน้าที่การปฏิบัติงาน ก็จะสามารถมุ่งสู่ผลสำเร็จในการจัดการศึกษาร่วมกันได้อย่างละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn. – Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
21. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง เข้าไปมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมการเรียน การสอนของ สถานศึกษา เช่น เข้า ไปสังเกตการณ์การ สอน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
22. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง มุ่งเน้นส่งเสริมงาน วิชาการและงานอาชีพ ให้กับนักเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
23. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง สามารถเป็นวิทยากร ให้แก่โรงเรียนได้ เช่น การให้ความรู้ด้านภูมิ ปัญญาท้องถิ่น หรือ นวัตกรรมชุมชน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
24. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สนับสนุนการจัดหาสื่อ เทคโนโลยี และ ส่งเสริมเวทีการแสดง ความคิดเห็นสำหรับ นักเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
25. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง ร่วมกับผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้นำใน การช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยรับผิดชอบต่อการ เปลี่ยนแปลงภายใน สถานศึกษา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
26. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง ส่งเสริมความปลอดภัย ในโรงเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
27. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง ร่วมมือกันประสานงาน กับหน่วยงานภายนอก หรือองค์กรเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรที่ จำเป็นเข้าสู่ สถานศึกษา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
28. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครเป็น แกนนำในการนำ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับการ วางแผนจัดการศึกษา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
29. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครมีส่วน ร่วมในการนิเทศ ภายในและสามารถ วิพากษ์งานด้าน การศึกษา	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
30. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้องมี ส่วนร่วมในการ วางแผนการศึกษา เช่น การวางแผนกลยุทธ์ และการวางแผน กิจกรรมโครงการของ โรงเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
31. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง ร่วมวิเคราะห์ สถานการณ์ของ โรงเรียน (SWOT ANALYSIS)	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
32. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง สามารถประสานงาน และบริหารความ ขัดแย้งระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนได้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
33. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่เป็น ผู้แทนศาสนา ควรมี บทบาทเพิ่มเติมในการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นใน โรงเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
34. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครมี ทักษะทางสังคมที่ใช้ใน การปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) และสามารถให้ คำแนะนำแก่โรงเรียนได้ อย่างเหมาะสม	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
35. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง กำกับติดตามในเรื่อง การใช้จ่ายงบประมาณ ของโรงเรียน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตามตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 ประเด็น ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความ สอดคล้องกันอย่างเป็นฉันทามติในทุกประเด็น โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ค่ามัธยมศึกษา

(Median) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 3.5 ($Mdn. \geq 3.5$) ค่าสัมบูรณ์ระหว่างค่ามัธยฐาน (Median) กับค่าฐานนิยม (Mode) มีค่าไม่เกิน 1.0 ($|Mdn. - Mo. | \leq 1$) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 ($IQR. \leq 1.5$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อคำถาม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในข้อคำถามในระดับมากที่สุด ($4.5 \leq Mdn. \leq 5.0$) ดังนี้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา เช่น เข้าไปสังเกตการณ์การสอน (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องมุ่งเน้นส่งเสริมงานวิชาการและงานอาชีพให้กับนักเรียน (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องสามารถเป็นวิทยากรให้แก่โรงเรียนได้ เช่น การให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ นวัตกรรมชุมชน (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสนับสนุนการจัดหาสื่อเทคโนโลยี และส่งเสริมเวทีการแสดงความคิดเห็นสำหรับนักเรียน (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยรับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษา (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องร่วมมือกันประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรที่จำเป็นเข้าสู่สถานศึกษา (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นแกนนำในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนจัดการศึกษา (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในและสามารถวิพากษ์งานด้านการศึกษา (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 1$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา เช่น การวางแผนกลยุทธ์และการวางแผนกิจกรรมโครงการของโรงเรียน (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียน (SWOT ANALYSIS) (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องสามารถประสานงานและบริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ (ค่าสถิติ $Mdn. = 5, |Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นผู้แทนศาสนา ควรมีบทบาทเพิ่มเติมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในโรงเรียน (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. – Mo. | = 0, IQR. = 0) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) และสามารถให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. – Mo. | = 0, IQR. = 0) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องกำกับติดตามในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. – Mo. | = 0, IQR. = 0)

นอกจากด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้างต้นแล้ว ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อที่จะเป็นปัจจัยในการส่งเสริม สนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
36. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
37. ส่งเสริม สนับสนุน การอบรมเพื่อพัฒนา คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครให้มี ความรู้ที่หลากหลาย และมีสมรรถนะที่ สูงขึ้น	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
38. ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลงาน ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่ร่วม พัฒนาโรงเรียนแก่ สาธารณะผ่านทาง เว็บไซต์ และสื่ออื่น ๆ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
39. ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้บริหาร สถานศึกษาและ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครต้อง อยู่ในระดับที่ดีมาก เพื่อให้เกิดความ ร่วมมืออย่างจริงจังใน การพัฒนาศึกษา	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
40. สร้างความเข้าใจ กับคณะครูเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
41. การประสานงาน และการจัดกิจกรรม ระหว่างโรงเรียนและ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ต้อง มีความสะดวกรวดเร็ว โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อพัฒนา เช่น การ จัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อ ปรึกษาหารือกันนอก วาระประชุม เป็นต้น	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
42. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควร สร้างสภาพแวดล้อมที่ ดีในการมีปฏิสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงาน ระหว่างคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยกันเองเพื่อความ เข้มแข็งของทีม	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
43. ควรมีสถานที่ ทำงานให้กับ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เพื่อ เป็นสถานที่สำหรับ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ปรึกษาหารือ นอกเหนือจากเวลา ประชุมตามวาระ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยมศึกษา (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา – ฐานนิยม Mdn.– Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
44. คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควร ได้รับเบี้ยประชุม ค่า เดินทาง หรือการเชิดชู เกียรติในการความ เสียสละและการทำ คุณประโยชน์ให้กับ สถานศึกษาเพื่อเป็น การสร้างแรงจูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจ ในการทำงาน	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	มัธยฐาน (Mdn.)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน – ฐานนิยม Mdn. – Mo.	ควอไทล์ที่ 1 (Q1)	ควอไทล์ที่ 3 (Q3)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR.) (Q3-Q1)	ระดับความคิดเห็น	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
45. โรงเรียนควร อำนวยความสะดวก และช่วยประสานงาน ในด้านการทำงาน ให้แก่คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครเพื่อ ความรวดเร็วและ คล่องตัวในการ ปฏิบัติงาน	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตามตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ประเด็น ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความ สอดคล้องกันอย่างเป็นฉันทามติในทุกประเด็น โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 3.5 ($Mdn. \geq 3.5$) ค่าสัมบูรณ์ระหว่างค่ามัธยฐาน (Median) กับ ค่าฐานนิยม (Mode) มีค่าไม่เกิน 1.0 ($|Mdn. - Mo. | \leq 1$) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 ($IQR. \leq 1.5$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ คำถาม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในข้อคำถามในระดับมากที่สุด ($4.5 \leq Mdn. \leq 5.0$) ดังนี้ จัดทำ

คู่มือการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0) ส่งเสริม สนับสนุนการอบรม เพื่อพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีความรู้ที่ หลากหลาย และมีสมรรถนะที่สูงขึ้น (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่ร่วมพัฒนาโรงเรียนแก่สาธารณชนผ่านทางเว็บไซต์ และสื่ออื่น ๆ (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องอยู่ในระดับที่ดีมากเพื่อให้เกิดความ ร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนาการศึกษา (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0) สร้างความเข้าใจกับคณะครูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0) การ ประสานงานและการจัดกิจกรรมระหว่างโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ต้องมีความสะดวกรวดเร็ว โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา เช่น การจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อปรึกษาหารือกันนอกวาระประชุม เป็นต้น (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการมี ปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกันเองเพื่อความ เข้มแข็งของทีมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0) ควรมีสถานที่ทำงานให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นสถานที่สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรึกษาหารือนอกเหนือจากเวลา ประชุมตามวาระ (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0) คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรได้รับเบี้ยประชุม ค่าเดินทาง หรือการเชิดชูเกียรติ ในการความเสียสละและการทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษาเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0) และโรงเรียนควร อำนวยความสะดวกและช่วยประสานงานในด้านการทำงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อความรวดเร็วและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน (ค่าสถิติ Mdn. = 5, | Mdn. - Mo. | = 0, IQR. = 0)

รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า

จากผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR มีแนวโน้มความเป็นไปได้และมีความสอดคล้องกันอย่างเป็นฉันทามติ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรต้องปรับข้อระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัย การสรรหาตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเพิ่มเติมในด้านที่มีความจำเป็นอื่น ๆ เข้าไปด้วย เช่น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อพิทักษ์รักษาสิทธิเด็ก ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น หรือด้านสาธารณสุขเพื่อดูแลด้านสุขอนามัย การเพิ่มหรือลดตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนควรได้รับความยืดหยุ่น และตัดสินใจในการกำหนดองค์ประกอบเพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน ขนาดโรงเรียน และเหตุผลความจำเป็นตามบริบทของพื้นที่ การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งให้คำนึงถึงประโยชน์ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และข้อจำกัดต่าง ๆ นำมาพิจารณาเพื่อปรับเปลี่ยนได้ระหว่างวาระ

ด้านระเบียบและคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละด้านเวลา ด้านความคิด และกำลังทรัพย์บางส่วนเพื่อเอื้อประโยชน์แก่โรงเรียน มีความรู้ และมีความถนัดในงานด้านการศึกษาเพื่อให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้ คุณสมบัติของคณะกรรมการไม่ควรต่ำกว่าระดับปริญญา เพื่อที่จะสามารถแลกเปลี่ยนมุมมองทางการศึกษาระหว่างกันได้อย่างเข้าใจหรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารหน่วยงาน เช่น เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขต หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นต้น คณะกรรมการควรเป็นคนรุ่นใหม่ มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสาร มีทักษะทางการสื่อสารที่ดี ผู้แทนองค์กรชุมชนควรรอบรู้ด้านบริบทของชุมชนและเป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ของท้องถิ่นได้ การคัดเลือกคณะกรรมการควรมาจากการสมัครซึ่งมีความประสงค์และเต็มใจที่จะเข้าร่วมพัฒนาการศึกษา

ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาสำหรับคนรุ่นใหม่ มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียน (SWOT ANALYSIS) มีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา เช่น การวางแผนกลยุทธ์และการวางแผนกิจกรรมโครงการของโรงเรียน สนับสนุนการ

จัดหาสื่อเทคโนโลยี และเวทีการแสดงความคิดเห็นสำหรับนักเรียนร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยรับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษา เข้าไปร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา เช่น เข้าไปสังเกตการณ์การสอน สนับสนุนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อสถานศึกษาได้ในกรณีที่เกิดความขาดแคลนด้านงบประมาณโรงเรียนและต้องร่วมมือกับโรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรร่วมกัน ต้องสามารถเป็นวิทยากรให้แก่โรงเรียนได้ เช่น การให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ นวัตกรรมชุมชน เป็นต้น และสามารถช่วยบริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ ควรมีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) และร่วมกันกำกับติดตามในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณของทางโรงเรียนอย่างเหมาะสมให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องอยู่ในขั้นที่ดีมากเพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนาการศึกษา ควรสร้างแรงจูงใจเพื่อตอบแทนการทำงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เช่น การกำหนดเบี้ยประชุม ให้การเชิดชูเกียรติในความเสียสละและทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษา และโรงเรียนควรอำนวยความสะดวกในด้านการงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ไม่ติดขัด สามารถให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้อย่างเหมาะสมโรงเรียนต้องสร้างความเข้าใจกับคณะครูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดการประสานงานและการจัดกิจกรรมระหว่างร่วมกันได้สะดวกรวดเร็ว โดยมีการปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา ควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานระหว่างคณะกรรมการด้วยกันเองด้วยเพื่อความเข้มแข็งของทีม

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยสรุปเป็นแผนภาพรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้าได้ตั้งแผนภูมิที่ 3 ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 7 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 6 คน กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการ หรือเป็นผู้บริหารระดับสูงของกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 6 คน ใช้เทคนิคการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนดและการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ใน EDFR รอบที่ 1 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Analysis and Synthesis) เพื่อพัฒนาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลใน EDFR รอบที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ ดังนี้ ในรอบที่ 1 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยผู้วิจัยได้เดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในรอบที่ 2 ใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้ผู้เชี่ยวชาญตอบกลับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ฐานนิยม (Mode) มัชยฐาน (Median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) การศึกษาครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลใน EDFR รอบที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องที่เป็นฉันทามติ (Consensus) ทุกข้อคำถาม จึงไม่ต้องดำเนินการ EDFR รอบที่ 3 ต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้
รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ในทศวรรษหน้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการปรับเปลี่ยนระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นในการสรรหาตัวแทนเพิ่มเติม เช่น นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้แทนมหาวิทยาลัย และให้โรงเรียนสามารถปรับโครงสร้างของคณะกรรมการให้มีความเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน สามารถปรับเปลี่ยนวาระการดำรงตำแหน่งได้ตามสถานการณ์

ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีความเสียสละ มีจิตอาสา มีความรู้ ความถนัดด้านงานการศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารได้ดี รอบรู้ข่าวสาร รอบรู้บริบทของชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี รวมถึงการมีทักษะด้านการสื่อสารที่ดี

ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา การนิเทศการสอน และสะท้อนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน ให้การสนับสนุนหรือร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอ มีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) สามารถบริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้

ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนาการศึกษา มีการส่งเสริมทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียนและระหว่างคณะกรรมการด้วยกันเอง และมีการสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในด้านการทำงาน และให้การเชิดชูเกียรติของคณะกรรมการที่เสียสละและทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษา

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดระบบโครงสร้าง คุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ

ล้วนสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเข้าใจและรับรู้เป้าหมายร่วมกัน สามารถสร้างกระบวนการความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจึงมีความจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมตนเองและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากขึ้น ช่วยวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค เพื่อนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ แผนงาน จึงจะเป็นแนวทางการปรับโครงสร้าง การกำหนดคุณสมบัติที่เหมาะสม และแสดงบทบาทหน้าที่ของรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้าได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร อินทร์ใจเอื้อ เรื่อง ภาวอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ได้กล่าวว่าภาวอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านปรัชญาและที่มาควรมีคณะกรรมการกลั่นกรองที่มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาต้องเป็นไปตามกฎหมาย และควรจะมาจกหลากหลายองค์กร 2) ด้านคุณสมบัติ ควรกำหนดวุฒิการศึกษาขั้นต่ำ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ต้องเป็นอิสระและกล้าแสดงความคิด 3) ด้านองค์ประกอบ หรือโครงสร้างควรเพิ่มกรรมการในส่วน of ตัวแทนผู้ประกอบการ ตัวแทนรัฐวิสาหกิจ และตัวแทนภาคเอกชน 4) ด้านบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการ จัดการศึกษาในทุกขั้นตอน ต้องมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ควรได้รับค่าตอบแทน เป็นขวัญและกำลังใจ 5) ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ควรมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามบริบทของท้องถิ่น 6) ด้านการกำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน ต้องกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกันประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ จันทน์ผา ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่มีคณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน และ 15 คน มีองค์ประกอบอย่างละ 8 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบที่เหมือนกัน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณลักษณะของคณะกรรมการสถานศึกษา 2) คุณลักษณะของผู้บริหาร 3) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม 4) การดำเนินงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา 5) คุณลักษณะของครู 6) การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด และองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) การจัดการกระบวนการมีส่วนร่วม 2) สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน 4) ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาและผลงานของสถานศึกษา 2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของ

คณะกรรมการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน

3. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ และถูกต้องครอบคลุม

จากผลการวิจัยรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ประกอบด้วย 4 ด้าน ซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า มีการปรับเปลี่ยนระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นในการสรรหาตัวแทนเพิ่มเติม เช่น นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้แทนมหาวิทยาลัย และให้โรงเรียนสามารถปรับโครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความเหมาะสมแก่โรงเรียน สามารถปรับเปลี่ยนวาระการดำรงตำแหน่งได้ตามสถานการณ์ ทั้งนี้เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ดังนั้นจึงต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้เหมาะสมกับบริบทและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ เรื่อง ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีที่มาจากกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดจำนวนคณะกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ สรรหา การเลือกประธานคณะกรรมการและรองประธาน วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546 ซึ่งเป็นการกำหนดไว้ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2546 ควรพัฒนา เปลี่ยนแปลง และแก้ไข เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการจัดการศึกษา และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และพื้นที่ ในด้านปรัชญาและที่มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่ากระบวนการได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ส่วนใหญ่จะเป็นการเชิญผู้ที่มีความคุ้นเคยเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่เกษียณอายุแล้วทำให้ได้กรรมการที่อยู่ในกลุ่มเดิม ๆ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่จะอยู่ที่ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดไว้แล้วเป็นเพียงผู้ให้ความเห็นชอบเท่านั้น ทำให้การจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถพัฒนาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ โลแกน (Logan D.) เรื่อง การพหุวิชาชีพวิจารณ์แนวทางปฏิบัติในการเลือกคณะกรรมการโรงเรียนและการเป็นตัวแทนของนักการศึกษาที่เป็นชนกลุ่มน้อยในโรงเรียนใหญ่ ผลการวิจัยนี้มีข้อค้นพบว่ารูปแบบความเป็นผู้นำที่ยึดตามความเสมอภาค การมีความสามารถและทักษะเฉพาะ และการเป็นตัวแทนของนักการศึกษาที่เป็นชนกลุ่มน้อยในกลุ่มผู้นำโรงเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็น สอดคล้องกับโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการ

สถานศึกษาที่เป็นภาคประชาชนโดยตรง เพื่อสะท้อนและเสนอความต้องการทางการศึกษาแก่สถานศึกษา สอดคล้องกับโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาจากประชาชนในเขตนั้น เช่นเดียวกับในระดับโรงเรียน มีการเลือกกรรมการสถานศึกษาจากประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ซึ่งมักได้คณะกรรมการที่มาจากหลากหลายวิชาชีพ ส่งผลให้ทราบถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของการจัดการศึกษาในระดับนั้นมากขึ้น สอดคล้องกับประเทศอังกฤษที่มีโครงสร้างคณะกรรมการการศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่น รวมทั้งผู้ประกอบการ และกลุ่มธุรกิจเอกชน โดยองค์กรท้องถิ่นจะจัดให้มีผู้อำนวยการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น ในการบริหารสถานศึกษาทุกระดับจะมีคณะกรรมการบริหารของสถานศึกษา (school governing body หรือ school governors) รับผิดชอบ

ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า คุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความถนัดในงานด้านการศึกษาและควรมีประสบการณ์ในการบริหารหน่วยงาน รับผิดชอบของโรงเรียน เพื่อที่จะสามารถชี้แนะแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสม หรือเป็นที่ปรึกษาให้กับโรงเรียนได้ มีความสามารถใช้เทคโนโลยี มีทักษะด้านการสื่อสารที่ดี ครอบรู้ข่าวสารที่ทันสมัย และรู้บริบทของชุมชนเป็นอย่างดี และสามารถสื่อสารได้ มีความเสียสละ อีกทั้งมีจิตอาสา ทั้งนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณสมบัตินี้จะสามารถส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ เรื่อง ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระบวนการได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ได้รับการเชิญในขณะที่ยังไม่มี ความเข้าใจในคุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่เกรงใจไม่กล้าปฏิเสธ นอกจากนี้ อาจยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาเมื่อเข้ามาปฏิบัติหน้าที่จึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็นทำให้เสียโอกาสในการที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาการจัดการศึกษาของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ จันทน์ผา เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านคุณลักษณะของกรรมการสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีทั้งด้านกาย วาจา ใจ และเป็นตัวอย่างของสังคมได้ และต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีลักษณะที่เป็นผู้นำขอช่วยเหลือ มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์ เรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบุคคลภายนอก ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับ

สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหัวใจหลักที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา การนิเทศการสอน เป็นแกนนำในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนจัดการศึกษาสถานศึกษา ร่วมกันระดมทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาในโรงเรียน และบริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ โดยใช้ทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี และร่วมมือกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจมส์ ดี ฮัทเซลล์ (James D. Hutsell) เรื่อง การรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนานโยบายที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษามีการรับรู้ว่าการบริหารวิชาการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) คณะกรรมการมีความคาดหวังสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีคะแนน MAP ที่สูงขึ้น 3) คณะกรรมการโรงเรียนมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่มุ่งแผนพัฒนาโรงเรียนที่ครอบคลุม โครงการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพของนักเรียน 4) คณะกรรมการมีการหารือเกี่ยวกับการพัฒนาผลการเรียนของนักเรียน เพื่อเพิ่มผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นประจำ 5) คณะกรรมการมีความตระหนักในการร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีคะแนน MAP สูงขึ้น 6) คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนของนักเรียน ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไมเคิล ฟอร์ด (Michael Ford) เรื่อง ผลกระทบของการกำกับดูแลของคณะกรรมการโรงเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรัฐที่มีความหลากหลาย ผลการวิจัยพบว่า วิธีการที่คณะกรรมการโรงเรียนปกครองจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานระดับเขต โดยเฉพาะคณะกรรมการโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ สามารถช่วยลดความขัดแย้งได้ ตัวชี้วัดความสำเร็จทางวิชาการที่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้น สรุปรวมคือคณะกรรมการโรงเรียนแบบดั้งเดิมมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ทางวิชาการ การปรับปรุง กำกับดูแลคณะกรรมการโรงเรียนด้วยแนวทางที่ถูกต้องที่จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการให้ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิดิท ฮูด และ มาร์ลี โฮนิง (Edith Hooge and Marlies Honingh) เรื่อง การบริหารการจัดการศึกษาและความเป็นผู้นำของคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการโรงเรียนต้องมีความ

ตระหนักถึงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และต้องการเพิ่มคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนของตน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาเชื่อว่าพวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรพิมพ์ วงศ์ประชารัตน์ เรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบุคคลภายนอก โดยเฉพาะในองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้บรรยากาศในการทำงานเกิดความสามัคคี มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดพลัง มีความสัมพันธ์ที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดวิด กิลชริท และ เพนนี่ ไนท์ (David Gilchrist and Penny Knight) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทอย่างแข็งขันในการกำหนดเป้าหมายระยะยาว การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การประเมินผล และการให้การสนับสนุนอื่น ๆ และหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา คือ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาในหลายระดับ เช่น 1) สะท้อนเสียงของชุมชนเข้าสู่โรงเรียน 2) ให้การสนับสนุนโรงเรียน 3) แลกเปลี่ยนมุมมองและนำเสนอความคิดกับอาจารย์ใหญ่ 4) การเข้าถึงชุมชนและการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก 5) สนับสนุนความเป็นผู้นำของอาจารย์ใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ เรื่อง ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า ในด้านบทบาทหน้าที่ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาในทุกขั้นตอน ต้องมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐฤทธิญาภัทร์ วรชिरาภรณ์ เรื่อง องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 4 องค์ประกอบคือ 1) ระบบการกำกับติดตาม 2) หลักการกำกับติดตาม 3) การกำกับติดตามแผนพัฒนาสถานศึกษา และ 4) การกำกับติดตามการพัฒนาชุมชน ซึ่งในด้านหลักการกำกับเป็นองค์ประกอบที่กล่าวถึงการเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร คณะครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน กรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม โดยยึดหลักการมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศญี่ปุ่น ที่มีคณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานของสถานศึกษา ส่วนการบริหารสถานศึกษาเป็นอำนาจของผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับ ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่คณะกรรมการสถานศึกษา (Board of Education) มีบทบาทในการดูแลกำกับการบริหารจัดการศึกษาที่สำคัญ และมีเอกลักษณ์เด่นชัด คณะกรรมการมีภารกิจที่สำคัญคือการกำหนดนโยบายสำหรับการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน

ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันเพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนาการศึกษา คณะกรรมการจะต้องมีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียนและระหว่างคณะกรรมการด้วยกันเองด้วย และต้องสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวก ให้การเชิดชูเกียรติของคณะกรรมการที่เสียสละและทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษา หรืออาจจะกำหนดค่าเบี้ยประชุม ค่าพาหนะตามสมควร เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการทำงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดความคล่องตัว ไม่ติดขัด สามารถให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดวิด กิลชริท และ เพนนี่ ไนท์ (David Gilchrist and Penny Knight) เรื่อง การศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาทักษะของสมาชิกที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา การสร้างความรู้ด้านการปกครองและทักษะสำหรับอาจารย์ใหญ่ พัฒนาการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน การบริหารจัดการส่วนต่าง ๆ ของคณะกรรมการอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความตระหนักถึงจรรยาบรรณของคณะกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรภร ปุยสุวรรณ เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสัมพันธ์กับโรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เหมาะสมคือการกำหนดให้มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับ แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาอย่างละเอียด เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการดำเนินงานทุกเรื่อง จัดทำรายงานประจำปีเพื่อรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เผยแพร่และให้ความรู้แก่คณะกรรมการเพื่อให้สามารถดำเนินการตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ เรื่อง ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า ในด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาในทุกขั้นตอน ต้องมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ควรได้รับค่าตอบแทนเป็นขวัญและกำลังใจ สอดคล้องกับประเทศอังกฤษที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของชุมชน ผู้ปกครอง ครูใหญ่และครูในโรงเรียนนั้น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ในครั้งนี้ได้ค้นพบองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้เตรียมการเพื่อสร้างความร่วมมือที่ตรงกับความประสงค์ของทุกฝ่ายได้ในอนาคต เพื่อการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ควรมีการปรับเปลี่ยนระเบียบและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นในการสรรหาตัวแทนเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมในทุกมิติเพิ่มมากขึ้น เช่น นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้แทนมหาวิทยาลัย และให้โรงเรียนสามารถปรับโครงสร้างของคณะกรรมการให้มีความเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน และสามารถปรับเปลี่ยนวาระการดำรงตำแหน่งได้ตามสถานการณ์ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการจัดการศึกษา

2. ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หากได้ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยี และรอบรู้บริบทของชุมชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาดีขึ้น

3. ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่และต้องเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการการศึกษาและควรให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา การนิเทศการสอน และสะท้อนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน ให้การสนับสนุนหรือร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรเอกชน อีกทั้งมีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) สามารถบริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้

4. ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนา

การศึกษา มีการส่งเสริมทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียนและระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในด้านการทำงาน และให้การเชิดชูเกียรติของคณะกรรมการที่เสียสละและทำคุณประโยชน์ให้กับสถานศึกษาเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และให้สถานศึกษาบริหารค่าตอบแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ความยืดหยุ่นสถานศึกษาสามารถพิจารณาจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และวาระการดำรงตำแหน่งเพิ่มเติมได้ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
2. ด้านคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาควรมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดคุณสมบัติที่เหมาะสมเพิ่มเติมตามความจำเป็น และภายใต้ข้อจำกัดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในเชิงปฏิบัติมากขึ้น
3. ด้านบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการหารือและกำหนดบทบาทหน้าที่เพิ่มเติมตามบริบทสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรม พัฒนาให้ความรู้เกี่ยวกับภารกิจของสถานศึกษา ศึกษาดูงานร่วมกับคณะครู และมีการประชุมปรึกษาเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรสนับสนุนด้านงบประมาณที่กำหนดลงในแผนงานที่ชัดเจน ตามความเหมาะสมแก่บริบท และให้สถานศึกษาเป็นผู้เบิกจ่ายเพื่อความสะดวกรวดเร็ว และอำนวยความสะดวกให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาได้ทันท่วงที

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ นอกกรุงเทพมหานคร องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลเมือง เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยข้อจำกัด สภาพปัญหา และอุปสรรคของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกหน่วยงานการศึกษา เพราะแต่ละองค์กรมีโครงสร้างการจัดองค์กรและแนวทางการบริหารจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. “ชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยม.” *วารสารวิชาการ* (กันยายน 2545): 6-7.

กมล สุดประเสริฐ. *โครงสร้างการบริหารการศึกษาของประเทศอังกฤษ*, เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565, เข้าถึงได้จาก <http://e-library.onecapps.org/Home/Index/?PageNo=5>

โกวิท พวงงาม. *มิติใหม่การปกครองส่วนท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจ และการบริหารท้องถิ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2552.

_____. *การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์, 2553.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แม่ท้อพอยท์, 2547.

จันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์. “รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบุคคลภายนอก.” *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2556.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

จุมพล พลภูทร์ชีวิน. *การวิจัยอนาคตด้วย EDR*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.

ชนิตา รัชทรัพย์เมือง. “การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศไทย” ใน *การสังเคราะห์รายงานการวิจัย การกระจายอำนาจทางการศึกษาใน 8 ประเทศ*, 70. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค, 2549.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. *รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2554.

ณัฐริฎาภัทร์ วรชिरาภรณ์. “องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2564.

ดรัลรัตน์ ฮามพิทักษ์. “แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต19.”

วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 16, 74 (กรกฎาคม-กันยายน 2562):

120.

ถวิล อรัญเวศ. **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**, เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565, เข้าถึงได้จาก http://thawin09.blogspot.com/2017/02/blog-post_26.html93-99.

บุญมี พันธุ์ไทย. **เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research)**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553.

ปาริชาติ วลัยเสถียร. **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2552.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และพรธมทิพย์ เพชรมาศ. **การบริหารสังคม ศาสตร์แห่งศตวรรษ เพื่อสังคมไทยและสังคมโลก**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2551.

ภัทรกร ปุยสุวรรณ. “แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย.” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

มาเรียม นิลพันธุ์. “การศึกษาการเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**. ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2552): 9.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์, 2553.

ยรรยง สุขเกษม, ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเลา (คณะศิษย์เทพสิทธิทธิศ) วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ. สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2564.

“ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 136, ตอนพิเศษที่17ง (17 มกราคม 2562): 5.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา: โรงพิมพ์นำศิลป์, 2556.

วรลักษณ์ จันทร์ผา. “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.

วิโรจน์ สารรัตน์. **ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR**. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์, 2557.

ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ. “ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาล.” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561.

- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. กองโรงเรียน. **สรุปแนวทางปฏิบัติบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2549.
- _____. **คู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2548.
- _____. **แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: ศึกษานิเทศก์, 2554.
- _____. **แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2562.** กรุงเทพฯ: ศึกษานิเทศก์, 2562.
- _____. **แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2565.** กรุงเทพฯ: ศึกษานิเทศก์, 2565.
- _____. **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) ฉบับปรับปรุง.** กรุงเทพฯ: บริษัท วันไฟน์เดย์ จำกัด, 2563.
- _____. **รายงานผลการจัดการศึกษาของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: ศึกษานิเทศก์, 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562.** กรุงเทพฯ: แม็ทพอยท์, 2562.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **รายงานการวิจัยโครงการศึกษาความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามกฎหมายและแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา.** กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2564.
- _____. **รายงานการวิจัย เรื่อง การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, 2550.
- _____. **รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา, 2547.
- _____. **รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2562-2564 (Education in Thailand 2019-2021).** กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2564.
- _____. **สภาวะการณ์ทางการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี 2564.** กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2565.
- สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562.** กรุงเทพฯ: แม็ทพอยท์, 2562.
- สุบัน มุขระโกษา. **การวิจัยอนาคตด้วยเทคนิค EDFR.** ขอนแก่น: สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2557.

สมาน อัครวุฒิ. การศึกษาและสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาการพัฒนา คณะกรรมการ
สถานศึกษาและสถานศึกษาเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาดั้งแบบ รุ่นที่ 1. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549.

อุทัย บุญประเสริฐ. การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการ
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2545.

_____. บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในประเทศไทยที่คัดสรร. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547.

_____. รวมนบทความ เรื่อง การจัดการการศึกษาในประชาคมอาเซียน และคู่เจรจา: สิงคโปร์ บรูไน
ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เวียดนาม พม่า และลาว : จีน อินเดีย ญี่ปุ่น และนิวซีแลนด์. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556.

_____. รายงานการวิจัย เรื่อง บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยที่คัดสรร. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา (สกศ.),
2547.

ภาษาอังกฤษ

David Gilchrist and Penny Knight, "Research into Developing Highly Effective School
Boards for Independent Public Schools," (A Report for the Department of
Education, Perth, Western Australia, 2015), 2-7.

Ford Michael. **The Impact of School Board Governance on Academic Achievement
in Diverse States, A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy in Urban Studies.**
University of Wisconsin-Milwaukee, 2013.

Hooe Edith and Marlies Honingh. "Are School Boards Aware of the Educational Quality
of Their Schools." **Educational Management Administration & Leadership.**
42,4 (Jul, 2014): 139-154.

James D. Hutsell, " School Board Members' Perception on Their Roles and
Responsibilities in Developing Policy That Affects Student Achievement," (Ph.D.
dissertation, Digital Commons of Lindenwood University, 2009), 71.

Katheryn W. Gemberling, Carl W. Smith, Joseph S. Villani, **The Key Work of School
Boards Guidebook** (Virginia: Alexandria, 2009), 3.

Lithwood Kenneth and Teresa, "Forms and Effects of School Based Man-agreement: A Review," *Educational Policy*. (May 1998): 25.

Logan Camille D. *A Critique of School Board Selection Practices and the Underrepresentation of Racialized Educators in the Principalship*, A Dissertation for the Degree of Doctor of Philosophy Department of Social Justice Education. University of Toronto, 2018.

Veenstra G. "Explicating social capital: trust and participation in the civil." *Canadian Journal of Sociology*, 27, 2002.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอสัมภาษณ์งานวิจัยและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ที่ อว 8612.2/352

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

25 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอสัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน

ด้วย นางอัญชลี สาริกานนท์ รหัสนักศึกษา 60252940 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติ
ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ในทศวรรษหน้า” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน
ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิให้นักศึกษาสัมภาษณ์เกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบการพัฒนางานวิจัย
ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 09 5419 6648

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์
การวิจัย เรื่อง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครใน
ทศวรรษหน้า

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ผอ.ดร.วรรณพร ศีลาขาว ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนประชาอุทิศ (จันทา
อนุสรณ์) เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
2. ผอ.ดร.ดาราวรรณ ศรีกาญจนา ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดหลักสี่ (ทองใบทิวารี
วิทยา) เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
3. ผอ.ดร.วิภา ทองหง่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์
เขตบางนา กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
4. ผอ.ดร.พวงผกา แสงเงิน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนพระยามนธาตุราช
ศรีพิจิตร เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
5. ผอ.ดร.ทิวาพรรณ สุวานิช ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเวฬุวนาราม
(สินทรัพย์-เพ็ญสุวรรณอนุสรณ์) เขตดอนเมือง
กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
6. ผอ.ดร.ยรรยง สุขเกษม ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเลา (คณะศิษย์เทพ
สิทธิอุทิศ) เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
7. ผอ.ดร.ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดบึงทองกลาง (พิทักษ์
วิทยาการ) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร

1. นายคำรณ โกมลศุภกิจ	ประธานสภากรุงเทพมหานคร
2. ดร.โกสิน เทตวงษ์	ที่ปรึกษาผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
3. นายสุธา ชันแสง	อดีตสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และ
อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์
4. นายสุไหง แสงสุข	อดีตสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
5. นายประเสริฐ ฉวีอินทร์	ผู้ตรวจราชการ กรุงเทพมหานคร
6. นายเกรียงไกร จงเจริญ	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ

1. ดร.อุบล เล่นวารี	ประธาน อ.ก.ก. วิสามัญเกี่ยวกับการศึกษา
กรุงเทพมหานคร
2. ว่าที่ร้อยโท ดร.สุวรรณ พิณตานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาท้องถิ่น
3. อาจารย์ ดร.สมบัติ เดชบำรุง	ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
เอเชียอาคเนย์
4. ดร.อำนาจ ช่างเรียน	อดีตนักวิชาการสำนักการศึกษา
กรุงเทพมหานคร
5. ดร.วาสนา เลิศศิลป์	อดีตผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
6. นายมังกร กุลวานิช	อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และประธานคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
เตรียมอุดมอ่อนเกล้า

ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ 1

.....

การวิจัย เรื่อง รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครใน
ทศวรรษหน้า มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อทราบรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

.....

2. ตำแหน่ง

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า

ข้อคำถามที่ 1 : ท่านมีความคิดเห็นว่ารูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้าควรเป็นอย่างไร

.....
.....

ข้อคำถามที่ 2 : ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....

นางอัญชลี สาริกานนท์
นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ 2

เรื่อง รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า

คำชี้แจง

ตามที่ท่านได้กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การวิจัยครั้งนี้ โดยการให้สัมภาษณ์ในรอบที่ 1 เรียบร้อยแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของท่าน ไปสังเคราะห์ ร่วมกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ ได้ข้อความคิดเห็นทั้งสิ้น 4 ด้าน รวม 45 ข้อ ซึ่งได้พัฒนา มาเป็นแบบสอบถาม รอบที่ 2 ฉบับนี้

ผู้วิจัยจึงเรียนขอความกรุณาเพื่อโปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ อันจะเป็น การรวบรวมความคิดเห็นของท่านและผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ เข้าด้วยกันเพื่อหาความสอดคล้อง ของความคิดเห็นในเชิงสถิติต่อไป เมื่อท่านได้ตอบแบบสอบถามรอบนี้เรียบร้อยแล้วขอความกรุณา ส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 15 มิถุนายน 2565 ด้วยก็จักเป็นพระคุณอย่างสูง

นางอัญชลี สาริกานนท์

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
โทร 095-4196648 e-mail: nongsarikanonth@gmail.com

LINE ID : nongnoi2519

คำชี้แจง โปรดพิจารณาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า ตามความเห็นของท่านว่าอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย/ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ระดับ 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นว่าเป็นรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1. ด้านโครงสร้างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน						
1	โครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนเพิ่มลดตามข้อมูลจำนวนนักเรียนได้อย่างยืดหยุ่น					
2	การสรรหาตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องเพิ่มเติมพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น เพื่อพิทักษ์รักษาสิทธิเด็กเข้ามาด้วยเพื่อสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทันที					

ข้อที่	รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
3	ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครที่ เป็นผู้แทนจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ซึ่งเป็น ผู้รับรู้บริบทของโรงเรียน เพื่อที่จะสามารถชี้แนะแนวทางการจัด การศึกษาที่เหมาะสม หรือเป็นที่ปรึกษาให้กับโรงเรียนได้					
4	โครงสร้างจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครควรระบุแบบปลายเปิดตามที่โรงเรียนเห็นว่า มีความเหมาะสมสามารถยืดหยุ่นได้ตามบริบทของพื้นที่โรงเรียนนั้น ๆ					
5	การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควรเพิ่มเติมผู้แทนด้านการสาธารณสุขเพื่อให้ ความรู้และช่วยเหลือด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน และบุคลากรใน โรงเรียน					
6	รูปแบบการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมี 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบที่ ตามกฎหมายกระทรวง และ 2) แบบอิสระที่โรงเรียนกำหนดเองได้					
7	ระเบียบปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมีความยืดหยุ่นเพื่อ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมตามสถานการณ์					
8	ควรแก้ไขระเบียบและข้อบัญญัติคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีความ ทันสมัย					
9	วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถปรับเปลี่ยนได้ ในทันทีหลังจากการประเมินหรือพิจารณาผลการปฏิบัติงาน โดย ไม่ต้องรอจนครบวาระ					
10	ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหาคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร					

ข้อที่	รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
2. ด้านระเบียบและคุณสมบัติคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน						
11	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องไม่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับข้าราชการประจำของกรุงเทพมหานคร					
12	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละด้านเวลา ด้านความคิด และกำลังทรัพย์บางส่วนเพื่อเอื้อประโยชน์แก่โรงเรียน					
13	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมีความรู้ และมีความถนัดในงานด้านการศึกษาเพื่อให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้					
14	คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไม่ควรต่ำกว่าระดับปริญญา เพื่อที่จะสามารถแลกเปลี่ยนมุมมองทางการศึกษาระหว่างกันได้อย่างเข้าใจ					
15	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารหน่วยงาน เช่น เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขต หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นต้น					
16	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรเป็นคนรุ่นใหม่ มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสาร					
17	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน ควรรอบรู้ด้านบริบทของชุมชนและเป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ของท้องถิ่นได้					
18	การคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรมาจากการสมัคร ซึ่งมีความประสงค์และเต็มใจที่จะเข้ามาร่วมพัฒนาการศึกษา ไม่ใช่มาจากการขอร้องเพื่อให้ครบตามองค์ประกอบ					

ข้อที่	รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
19	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน ต้องมีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่					
20	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องเป็นผู้มีทักษะทางการสื่อสารที่ดี รอบรู้ข่าวสาร					
3. ด้านบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน						
21	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา เช่น เข้าไปสังเกตการณ์การสอน					
22	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องมุ่งเน้นส่งเสริมงานวิชาการและงานอาชีพให้กับนักเรียน					
23	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องสามารถเป็นวิทยากรให้แก่โรงเรียนได้ เช่น การให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ นวัตกรรมชุมชน					
24	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสนับสนุนการจัดหาสื่อเทคโนโลยี และส่งเสริมเวทีการแสดงความคิดเห็นสำหรับนักเรียน					
25	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยรับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษา					
26	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน					
27	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องร่วมมือกันประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรที่จำเป็นเข้าสู่สถานศึกษา					

ข้อที่	รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
28	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นแกนนำในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนจัดการศึกษา					
29	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในและสามารถวิพากษ์งานด้านการศึกษา					
30	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา เช่น การวางแผนกลยุทธ์และการวางแผนกิจกรรมโครงการของโรงเรียน					
31	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียน (SWOT ANALYSIS)					
32	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องสามารถประสานงานและบริหารความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้					
33	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นผู้แทนศาสนา ควรมีบทบาทเพิ่มเติมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในโรงเรียน					
34	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องมีทักษะทางสังคมที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ (Soft Skills) และสามารถให้คำแนะนำแก่โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม					
35	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องกำกับติดตามในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน					

ข้อที่	รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
4. ด้านปัจจัยเกื้อหนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน						
36	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร					
37	ส่งเสริม สนับสนุนการอบรมเพื่อพัฒนาคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มี ความรู้ที่หลากหลาย และมีสมรรถนะที่สูงขึ้น					
38	ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ร่วมพัฒนา โรงเรียนแก่สาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ และสื่ออื่น ๆ					
39	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต้องอยู่ ในระดับที่ดีมากเพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพัฒนา การศึกษา					
40	สร้างความเข้าใจกับคณะครูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร					
41	การประสานงานและการจัดกิจกรรมระหว่างโรงเรียนและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ต้องมีความสะดวกรวดเร็ว โดยนำเทคโนโลยีมา ใช้เพื่อพัฒนา เช่น การจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อปรึกษาหารือกันนอก วาระประชุม เป็นต้น					
42	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการมีปฏิสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานระหว่างคณะกรรมการด้วยกันเองเพื่อความ เข้มแข็งของทีมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร					

ข้อที่	รูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
43	ควรมีสถานที่ทำงานให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นสถานที่สำหรับ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรึกษาหารือนอกเหนือจากเวลาประชุม ตามวาระ					
44	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครควรได้รับเบี้ยประชุม ค่าเดินทาง หรือการเชิดชู เกียรติในการความเสียสละและการทำคุณประโยชน์ให้กับ สถานศึกษาเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจใน การทำงาน					
45	โรงเรียนควรอำนวยความสะดวกและช่วยประสานงานในด้านการ ทำงานให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อความรวดเร็วและคล่องตัวในการ ปฏิบัติงาน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตอบแบบสอบถาม

(.....)

...../...../.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางอัญชลี สาริกานนท์
วัน เดือน ปี เกิด	20 เมษายน 2519
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2541 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี วิชาเอกคณิตศาสตร์ พ.ศ. 2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิชาเอกการบริหารการศึกษา พ.ศ. 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชาเอกการศึกษานอกระบบโรงเรียน พ.ศ. 2561 กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	95/4 หมู่ 2 หมู่บ้านนารามย์ ถนนพุทธมณฑล สาย 5 ตำบลบางกระพี้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73210

